

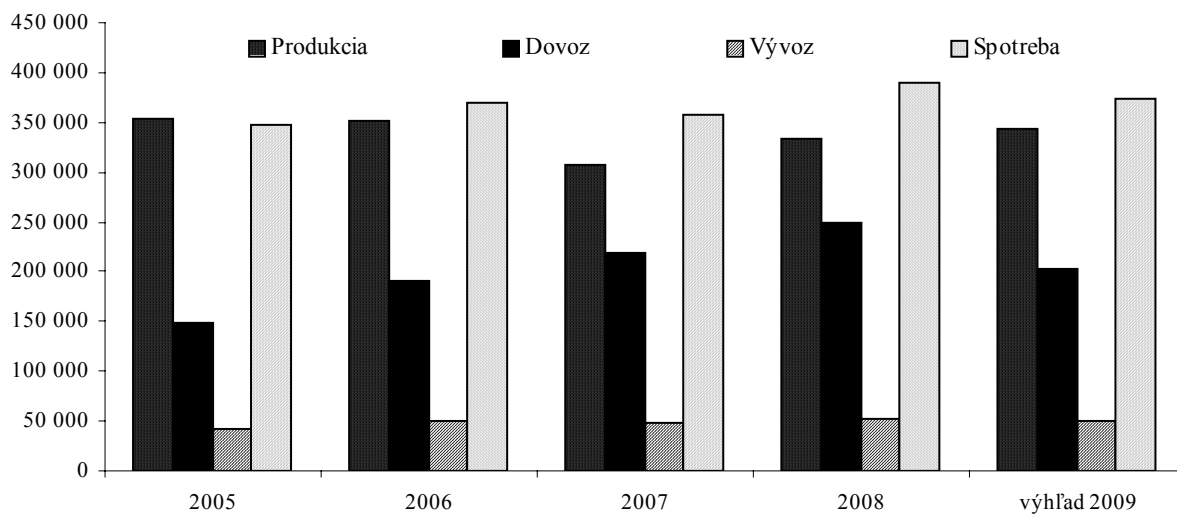

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Zelenina

Situačná a výhľadová správa k 31.12.2008

Vývoj bilančných ukazovateľov zeleniny (t)

Bratislava,
jún 2009

Autor:

Ing. Eva MERA VÁ

Odborný garant za MP SR:

RNDr. Mária POHANKOVÁ

Technická spolupráca:

Miroslava MORÁROVÁ

Zdroje informácií:

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Štatistický úrad SR

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Slovenský konzervárenský zväz

Colné riaditeľstvo SR

Radela, s.r.o.

Pôdohospodárska platobná agentúra SR

Ministerstwo rolnictwa i rozwoju wsi PR

Text neprešiel jazykovou korektúrou a za odbornosť zodpovedá autor

VÚEPP Bratislava
ISBN 978-80-8058-487-0

ÚVOD	6
SÚHRN	6
1 Regulačná a podporná politika trhu	7
<i>1.1 Colné opatrenia</i>	<i>7</i>
<i>1.2 Licenčná politika</i>	<i>7</i>
<i>1.3 Dotačná politika</i>	<i>7</i>
<i>A Štátna pomoc.....</i>	<i>7</i>
<i>B Priame platby.....</i>	<i>8</i>
<i>C Program rozvoja vidieka.....</i>	<i>10</i>
<i>D Spoločná organizácia trhu v sektore ovocie a zelenina.....</i>	<i>14</i>
<i>E Ostatné podpory v rámci dotačnej politiky.....</i>	<i>17</i>
<i>1.4 Obchodná politika v komodite ovocie a zelenina v rámci SOPT.....</i>	<i>19</i>
<i>1.5 Kontrolné mechanizmy.</i>	<i>20</i>
2. Situácia na trhu v SR	23
<i>2.1 Plochy a produkcia zeleniny</i>	<i>23</i>
<i>2.2 Spotreba zeleniny</i>	<i>31</i>
<i>2.3 Spracovanie a predaj zeleniny</i>	<i>32</i>
<i>2.4 Kontroly</i>	<i>35</i>
<i>2.4.1 Kontrola nástrojov organizácie trhu s ovocím a zeleninou</i>	<i>35</i>
<i>2.4.2 Kontrola zhody ovocia a zeleniny s obchodnými normami</i>	<i>36</i>
<i>2.4.3 Kontrola zdravotnej bezpečnosti čerstvého ovocia a zeleniny.....</i>	<i>38</i>
<i>2.5 Ceny zeleniny</i>	<i>40</i>
<i>2.6 Zahraničný obchod so zeleninou</i>	<i>43</i>
<i>2.6.1 Zahraničný obchod SR so všetkými krajinami spolu.....</i>	<i>43</i>
<i>2.6.2 Zahraničný obchod SR s EÚ.....</i>	<i>47</i>
3 Produkcia zeleniny v EÚ	48
PRÍLOHA	

Zoznam použitých skratiek

AEP	Agrienviromentálne platby
AP	Akčný plán skupiny výrobcov
ATIS	Agrárne trhové informácie Slovenska
CCTIA	Central Controlling and Testing Institute in Agriculture
CR SR	Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky
čl.	článok
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
EK	Európska komisia
EÚ	Európska Únia
ES	Európske spoločenstvo
ha	hektár
CHOP	chránených označení pôvodu
CHZO	chránených zemepisných označení
IP	integrovaná produkcia
kg	kilogram
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MJ	Merná jednotka
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
NK	nariadenie Komisie
NR	nariadenie Rady
OP	operačný program
OV/SV	organizácia výrobcov / skupina výrobcov
PP	Priame platby
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	Plán rozvoja vidieka
SAPS	Single Area Payment Scheme
SCU	Slovak Cannery Union
SFS	School Fruit Scheme (Program školské ovocie)
Sk, SKK	slovenská koruna
SKZ	Slovenský konzervárenský zväz
SOPT	Spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov
SP	Spracovateľský podnik
SPP	Spoločná poľnohospodárska politika
SVFA SR	State Veterinary and Food Administration of the Slovak Republic
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky

ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
t	tona
tis.	tisíc
ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
VMP	Volume Marketing Production
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
Z. z.	Zbierka zákonov
ZTŠ	záruka tradičnej špeciality
ŽoP	Žiadosť o platbu

Úvod

Predkladaná situačná a výhľadová správa nadväzuje na správu vypracovanú v auguste 2008. Jej účelom je zhodnotiť situáciu na trhu so zeleninou v Slovenskej republike v roku 2008 a predpokladať vývoj na rok 2009.

Kapitola Regulačná a podporná politika trhu informuje o legislatíve EÚ a národnej legislatíve. V závere správy sú údaje o produkcii zeleniny v EÚ.

Správa je k dispozícii na Ministerstve pôdohospodárstva SR, vo Výskumnom ústave ekonomiky pôdohospodárstva a potravinárstva a na stránke internetu <http://www.vuepp.sk>.

Súhrn

Výmera ornej pôdy na Slovensku v roku 2008 bola 1 349 tis. ha, z toho orná pôda využitá na zeleninu predstavovala 0,57 %. Zberová plocha zeleniny (spolu s odhadom samozásobiteľov) medziročne klesla na 28 426 t (-1,54 %), produkcia vzrástla na 332 954 t (+8,19 %).

Produkcia plodovej zeleniny v porovnaní s rokom 2007 klesla v roku 2008 na 128 775 t. Príčinou bolo zníženie produkcie melónov a dýní. Produkcia hlúbovej zeleniny zaznamenala mierny pokles na 90 515 t. Úroda koreňovej zeleniny vzrástla na 53 446 t, cibulovej na 30 757 t a listovej na 5 295 t. Produkcia strukovej zeleniny klesla na 3 921 t.

Celkovo klesla výmera zakrytej plochy v roku 2008 na 499 tis. m² (-3,84 %), z toho veľkosť plochy pre pestovanie zeleniny na 379 tis m² (-9,35 %) Výmera plochy zakrytej fóliami klesla na 207 tis m², výmera plochy parenísk vzrástla na 0,6 tis. m², u skleníkov došlo k nárastu rozlohy plôch na 207 tis. m². Na zakrytých plochách sa vyprodukovalo 8 390 t zeleniny.

Celkovo sa v roku 2007 spotrebovalo 477 375 t zeleniny a zeleninových výrobkov (v hodnote čerstvej zeleniny). Čerstvej zeleniny obyvatelia spotrebovali 358 513 t. Spotreba čerstvej zeleniny na obyvateľa medziročne klesla o 3,35 % na 66,4 kg. Opačný vývoj bol v spotrebe zeleniny na obyvateľa vo výrobkoch, ktorá vzrástla o 0,45 % na 88,4 kg.

Podľa údajov PPA-ATIS ceny zeleniny od pestovateľov sa v roku 2008 v porovnaní s predchádzajúcim rokom vyvíjali nerovnomerne. Priemerné ceny koreňovej zeleniny (mrkvy a petržlenu) sa v porovnaní s rokom 2007 výrazne zvýšili. Cena domácej bielej hlávkovej kapusty sa znížila, nákupná cena domácich rajčiakov stúpila, cena papriky sa znížila.

Ceny výrobcov u väčšiny druhov zeleniny šli medziročne hore. Najvýraznejšie sa to prejavilo na cene papriky (+11,33 %), kelu hlávkového (9,34 %) a petržlenu s vňaťou (+9,14 %). Pokles ceny bol najvýraznejší u cibule bez vňate.

V roku 2008 vzrástol vývoz čerstvej zeleniny na 51 682 t, ale dovoz vzrástol výraznejšie, na 248 774 t. Záporné saldo sa prehĺbilo, oproti roku 2007 vzrástlo o 14,60 % na 3 176 mil. Sk (105 mil. €), resp na 197 tis. t.

V zahraničnom obchode so spracovanou zeleninou sa záporné saldo zvýšilo na 1 013 mil. Sk (33 mil. €), dovoz vzrástol na 45 783 t a vývoz na 15 890 t.

1. Regulačná a podporná politika trhu

1.1 Colné opatrenia

Od 1. januára 2008 platí nariadenie Komisie (ES) č. **1214/2007** z 20. septembra 2007, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

Od 1. januára 2009 nariadenie Komisie (ES) č. **1031/2008** z 19. septembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

1.2 Licenčná politika

Od januára 2008 sa dovozy a vývozy realizovali v rámci mechanizmov SOPT podľa nariadenia Rady (ES) č. **1182/2007** z 26. septembra 2007, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá pre sektor ovocia a zeleniny a menia a dopĺňajú smernice 2001/112/ES a 2001/113/ES a nariadenia (EHS) č. 827/68, (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96, (ES) č. 2826/2000, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 318/2006 a zrušuje nariadenie (ES) č. 2202/96. Nariadenie Rady bolo transponované do nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007.

Od júla 2008 bolo nariadenie č. 1182/2007 zrušené nariadením Rady (ES) č. **361/2008** zo 14. apríla 2008, ktorým sa zároveň začlenila komodita ovocie a zelenina do nariadenia Rady (ES) č. **1234/2007** o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov)

1.3 Dotačná politika

A. Štátna pomoc

Štátna pomoc sa v roku 2008 poskytovala podľa:

- nariadenia Komisie (ES) č. **70/2001** z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy ES na štátnu pomoc malým a stredným podnikom v znení nariadenia Komisie (ES) č. **364/2004** z 25. februára 2004 a nariadenia Komisie (ES) č. **1857/2006** z 15. decembra 2006;

– nariadenia vlády Slovenskej republiky č. **369/2007** z 8. augusta 2007 o niektorých podporných opatreniach v pôdohospodárstve v znení nariadenia vlády SR č. **159/2008** zo 16. apríla 2008. Podľa tohto nariadenia boli poskytnuté dotácie na:

§ 11 úhradu straty spôsobenej prírodnými katastrofami na poľnohospodárskych plodinách,

§ 13 úhradu straty spôsobenej nepriaznivými poveternostnými udalosťami na poľnohospodárskych plodinách,

§ 15 úhradu straty na plodinách v dôsledku vyhláseného opatrenia,

§ 16 platby poisťného v poľnohospodárstve,

§ 17 účasť na výstavách,

§ 18 zvýšenie kvality poľnohospodárskych výrobkov chovateľov a pestovateľov,

§ 19 zvýšenie kvality poľnohospodárskych výrobkov pri ich spracovaní v podniku potravinárskeho priemyslu,

V roku 2009 boli doplnené do štátnej pomoci nové schémy podpory:

Dotácia na investície chovateľovi a pestovateľovi (uplatňuje sa od roku 2010)

Obsahuje: schémy pre obstarávanie a revitalizáciu viacročných poľnohospodárskych plodín a súvisiacich technológií pre ich kvalitnejšie pestovanie, schéma pre špeciálne, vysoko výkonné zavlažovacie zariadenia s minimálnou úsporou vody 25 %, schému pre investície do poľnohospodárskych podnikov.

Dotácia do výšky 400 tis. € za 3 rozpočtové roky

Dotácia na zabezpečenie prevádzky závlahovej infraštruktúry vo vlastníctve štátu.

Dotácia do výšky 200 tis. € za 3 rozpočtové roky

Dotácia do výšky 400 tis. € alebo v menej priaznivých oblastiach 500 tis. € za 3 rozpočtové roky.

- **Dotácie na zabezpečenie účasti chovateľov a pestovateľov na výstavách**
- **Dotácie na ocenenie na výstavách**
- **Dotácia na úhradu nákladov a strát na poľnohospodárskych plodinách v dôsledku vyhláseného rastlinolekárskeho opatrenia**
- **Dotácia na platby poisťného v poľnohospodárstve**
- **Dotácia na mzdy, v prípade že sa zamestnávajú jeden a viac znevýhodnených zamestnancov**

V roku 2009 sa rušia paragrafy na poskytovanie pomoci na úhradu strát spôsobené nepriaznivými poveternostnými podmienkami a katastrofami.

Dotácie pre neziskové organizácie:

- výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 12. júla 2006 č. **2066/2006-100** o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky na všeobecne prospešné aktivity v pôdohospodárstve (oznámenie č. 473/2006 Z. z.) v znení výnosu č. **1754/2007-100** z 18. júla 2007 (oznámenie č. 354/2007 Z. z.) a výnosu č. **1785/2008-100** zo 14. augusta 2008.

Od 1. februára 2009 je v účinnosti výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 21. januára 2009 č. 2357/2008-100 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky na všeobecne prospešné aktivity v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka. Podľa tohto výnosu môžu byť poskytnuté dotácie pre združenia, zväzy, obce a iné neziskové organizácie na činnosť a realizáciu konferencií pre svojich členov a iné verejnoprospešné aktivity.

B. Priame platby

Priama platba sa poskytuje podľa:

- nariadenia Rady (ES) č. **73/2009** z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa ruší nariadenie (ES) č. 1782/2003.
- nariadenia Komisie (ES) č. **1973/2004** z 29. októbra 2004 ustanovujúceho podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1782/2003 o schémach podpory

stanovených v hlavách IV a IVa tohto nariadenia a využití pozemkov vyňatých z produkcie na výrobu surovín,

- nariadenia vlády č. **81/2007 Z. z.** o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou jednotnej platby na plochu, v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. **50/2008** zo 6. februára 2008,
- nariadenia vlády Slovenskej republiky č. **151/2008** zo 16. apríla 2008 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou prechodnej platby na rajčiaky a osobitnej platby na ovocie a zeleninu,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **114/2009 Z. z.** z 18. marca 2009 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe.
- Od 1. februára 2009 nadobúda účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **20/2009** zo 14. januára 2009 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb. Toto nariadenie ruší nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 81/2007 a č. 151/2008.
- V roku **2008** sa poskytovala priama platba podľa oznámenia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. **2148/2008-100** o výške priamych platieb a doplnkových národných platieb:

jednotná platba na plochu (SAPS):	96,64 €/ha (2 928,06 Sk/ha),
osobitná platba na ovocie a zeleninu:	40,50 €/ha (1 227,06 Sk/ha)
prechodná platba na rajčiaky:	772,98 €/ha (23 421,31 Sk/ha)

V roku 2009 sa predpokladá nasledujúca výška priamych platieb v sektore ovocia a zeleniny a ďalšie prijaté opatrenia na realizáciu podpôr pre oživenie ovocinárstva:

Platba SAPS bude na úrovni :	121,5 €/ha
Rozšíri sa národný vyrovnávací doplatok na pôdu (doterajšia POP) na všetku ornú pôdu, čo spôsobí nárast podpory SAPS	o 31,45 €/ha.

Finančné prostriedky z **prechodnej platby na rajčiaky** podľa materiálu „Reštrukturalizácia podpôr...“ budú v nasledujúcich rokoch prerozdelené v prospech celej výmery ovocia a zeleniny, t.j. nárast sadzby pre osobitnú platbu na ovocie a zeleninu je cca **o 18,1 €/ha** - závisí od celkovej výmery podľa žiadostí.

Osobitná platba na ovocie a zeleninu:	40,50 €/ha + 18,1 €/ha
Prechodná platba na rajčiak	496,78 €/ha

Tieto druhy priamych platieb sú právne nárokovateľné, v prípade, že pestovateľ plní správne výrobné a agroenvironmentálne podmienky.

C: Program rozvoja vidieka

Plán rozvoja vidieka na roky 2004-2006

Základná legislatíva:

- Nariadenie Rady (ES) č. **1257/1999** zo 17. mája 1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF), a ktorým sa menia a rušia niektoré nariadenia.
- Nariadenie Komisie (ES) č. **817/2004** z 29. apríla 2004 ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) 1257/1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) (čiastočne zrušené nariadenie ku dňu 15.1.2007).

Podpora zo Sektorového operačného programu - poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

a) v rámci opatrenia č. 1.1 „*Investície do poľnohospodárskych podnikov*“ k 31.12.2008 v rámci opatrenia č. 1.1 bolo na 24 projektov v sektore zeleniny vyplatených **232 222,49 tis. Sk.**

b) v rámci opatrenia č. 1.2 „*Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov*“ k 31.12.2008 bolo v rámci opatrenia č. 2 schválených 18 projektov v sektore ovocia a zeleniny, na ktoré bol alokovaný príspevok celkom **115 165,55 tis. Sk.**

Podpora z Plánu rozvoja vidieka

V rámci opatrenia č. 1 Plánu rozvoja vidieka sa poskytujú podpory na „*investície do poľnohospodárskych podnikov*“. Do 31.12.2008 bolo v sektore zeleniny poskytnutých na 3 projekty **73 310,79 tis. Sk.**

V rámci opatrenia č. 6 Plánu rozvoja vidieka sa poskytujú investície na „*zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov*“. Do 31.12.2008 bolo v sektore ovocia a zeleniny poskytnutých na 6 projektov **48 002,23 tis. Sk.**

Spôsoby podávania žiadostí, termíny, doklady k žiadostiam a spôsoby kontroly pre uplatňovanie jednotlivých opatrení boli vydané v metodických postupoch a zverejnené na web stránke PPA.

Program rozvoja vidieka na obdobie 2007–2013 (PRV)

Základná legislatíva

- nariadenie Rady (ES) č. **1698/2005** z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.
- nariadenie vlády SR č. **499/2008 Z. z.** z 26. novembra 2008 o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka.
- nariadenie vlády SR č. **121/2009 Z. z.** z 11. marca 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka.
- nariadenie Rady (ES) č. **74/2009** z 19. januára 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV).

- oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. **681/2009-100** o výške platieb určených na jednotlivé opatrenia v Programe rozvoja vidieka SR 2007–2013.

Podpora podľa Programu rozvoja vidieka na programovacie obdobie 2007–2013

OS 1 : zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

Priorita: podpora modernizácie, inovácie a efektivity agropotravinárskeho a lesníckeho sektora

Opatrenia:

1.1 Modernizácia fariem

1.2 Pridávanie hodnoty do produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

1.3 Infraštruktúra týkajúca sa rozvoja a adaptácie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

1.4 Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov

1.5 Odbytové organizácie výrobcov (platí pre iné komodity, než ovocie a zeleninu)

1.6 Odborné vzdelávanie a informačné aktivity

1.7 Využívanie poradenských služieb

Financovanie:

Opatrenie modernizácia fariem

a) výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov

b) obstaranie a modernizácia technického a technologického vybavenia

v rámci tohto opatrenia poskytla PPA k 31.12.2008 v sektore zeleniny na 10 projektov **41 486,73 tis. Sk**

V rámci opatrení osi 1, poskytla PPA k 31.12.2008 v sektore ovocia a zeleniny na 11 projektov **359 980,76 tis. Sk** vrátane

- odborné vzdelávanie a informačné aktivity
- využívanie poradenských služieb.

V auguste 2009 bude zverejnená **nová výzva** MP SR, podľa ktorej sa žiadateľ zaväzuje *udržať alebo zvýšiť* výmeru ovocných sádov alebo zeleniny, pričom záväzok trvá do 31. 12. 2012:

- výmera, ktorú sa žiadateľ zaviazal *udržať* bude v súlade so žiadosťou o priame platby pre rok 2009 (IACS 2009);
- výmera, ktorú sa žiadateľ zaväzuje *zvýšiť* si určí žiadateľ a je povinný ju dosiahnuť do roku 2010 a uviesť v žiadosti o priame platby pre rok 2010 Žop môže podať až po navýšení výmery, ku ktorej sa zaviazal.

Najvyššia pomoc na projektové oprávnené náklady **1 500 €/ha**,

v prípade výmery pod skleníkom **5 000 €/ha** (spolu však max. **200 000 €**).

OS 2: zlepšenie životného prostredia a krajiny opatrenie: platby za znevýhodnené prírodné podmienky v horských oblastiach a platby v ostatných znevýhodnených oblastiach

Opatrenia:

- Platby za znevýhodnené prírodné podmienky v horských oblastiach a platby v ostatných znevýhodnených oblastiach
- Platby v rámci systému NATURA 2000 a platby spojené so smernicou č. 2000/60/ES
- Agroenvironmentálne platby
- Platby za životné podmienky zvierat
- Prvé zalesnenie poľnohospodárskej pôdy
- Platby v rámci sústavy NATURA 2000 lesná pôda
- Lesnícko-environmentálne platby
- Obnova potenciálu lesného hospodárstva a zavedenie preventívnych opatrení

Opatrenie Agroenvironmentálne platby (AEP)

Všeobecné podmienky:

- *Podávanie žiadosti o zaradenie* – súčasť jednotnej žiadosti do 15.5. + stanovené prílohy
- *Podávanie žiadosti o platbu* - každoročne do 15.5. – v období trvania záväzku, počas 5 rokov. Nepredloženie žiadosti o platbu znamená vylúčenie z podpory + vrátenie platieb.
- *Rozšírenie záväzku pre IP* – najneskôr do konca 4. roku záväzku a najviac o 20 % plochy pôvodného záväzku.
- *Platby nenárokovateľné* - (uplatnenie výberových kritérií pri pretlaku žiadateľov)

Podopatrenie AEP : základná podpora (§ 42 NV SR č. 499/2008)

Podmienky podpory pre orné pôdy

- a) nesiat' a nesadiť žiadne obilniny, olejniny, okopaniny na viac ako 50 % ornej pôdy; kukurica na zrno sa započítava k obilninám,
- b) hnojiť dusíkatými hnojivami⁷²⁾ najviac v takom množstve, aby celkový obsah dusíka neprekročil 120 kg/ha obhospodarovanej ornej pôdy ročne,
- c) nepoužívať prípravky na ochranu rastlín, ktoré sú zakázané pre základnú podporu podľa osobitného predpisu.⁴⁶⁾

Základná podpora - pre ornú pôdu **65,19 €/ha**

Podopatrenie AEP: integrovaná produkcia (§ 43 ods. 3 NV SR č. 499/2008)

Špecifické podmienky podpory

- a) **aplikovať len povolené biologické a chemické prípravky na ochranu rastlín** zverejnené podľa osobitného predpisu, na poľnohospodárske plodiny pestované v rámci osevného postupu na ploche zaradenej do podopatrenia používať prípravky na ochranu rastlín v rámci rozsahu ich registrovaného použitia s účinnými látkami, ktoré sú povolené pre integrovanú produkciu zeleniny, zverejňované podľa osobitného predpisu,
- b) **sledovať vývoj vlhkosti a teploty vzduchu** najmä počas vegetačného obdobia a využívať dostupné signalizačné metódy a technické zariadenia na **sledovanie výskytu chorôb a škodcov** v rozsahu podľa prílohy č. 10,

- c) **zabezpečiť dodržanie limitných hodnôt prvkov a rozbor pôdnych vzoriek** akreditovanou inštitúciou najmenej raz za tri roky, najmä na chemické látky podľa prílohy č. 11 písm. A,(Arzén, Olovo, Kadmium, Chróm, Ortuť)
- d) **zabezpečiť dodržanie limitných hodnôt prvkov a odber vzoriek a analytický rozbor zeleniny** akreditovanou inštitúciou, najmä na chemické látky (Kadmium, Olovo, Ortuť, Meď a Nikel) a dusičnany podľa prílohy č. 15,
- e) **používať osivo**, ktoré má osvedčenie o pôvode a kvalitu štandardného osiva
- f) **viest' aktualizované záznamy** o skutočnostiach uvedených v písmenách a) až e) v elektronickej podobe alebo písomnej podobe podľa prílohy č. 14 a uchovávať ich najmenej 10 kalendárnych rokov nasledujúcich po roku, v ktorom bolo sledovanie uskutočnené

Podpora na integrovanú produkciu v zeleninárstve – 496,78 €/ha

Počet podaných žiadostí v roku 2008: 23 na výmere 1 294,62 ha (len zelenina)

Počet zaradených žiadostí za rok 2008: cca 15 na výmere 802,18 ha s ročnou finančnou čiastkou 0,398 mil. €

Predpoklad zaradenia v roku 2009: cca 10 000 ha (vrátane zemiakov)

Podopatrenie AEP: ekologické poľnohospodárstvo (§ 44 ods. 1 NV SR č. 499/2008)

- nariadenie Rady (ES) č. **834/2007** z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91
- nariadenie Komisie (ES) č. **889/2008** z 5. septembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu
- zákon NR SR č. **421/2004** Z. z. o ekologickom poľnohospodárstve

Špecifické podmienky

- byť registrovaný v registri ekologických výrobcov, pričom v prvom roku obdobia vzťahu musí byť žiadateľ registrovaný ku dňu podania žiadosti,
- evidovať dokumentáciu a viesť záznam o vykonanej kontrole, pričom dohodu o výkone kontroly s akreditovanou kontrolnou organizáciou musí mať žiadateľ uzatvorenú do konca januára každého roka vzťahu,
- mať po skončení konverzného obdobia certifikovanú bioprodukciu podľa zamerania výroby,
- dodržiavať podmienky podľa osobitných predpisov – *nariadení ES a národnej legislatívy.*

Spôsob stanovenia podpory

Východiskom pre stanovenie platby je nižší výnos a úžitkovosť hospodárskych zvierat v ekologickom poľnohospodárstve v porovnaní s konvenčným systémom hospodárenia, hlavne z hľadiska vylúčenia intenzifikačných faktorov, rozdielnej štruktúre pestovania plodín a odlišnému systému chovu hospodárskych zvierat. Ďalej sú kalkulované zvýšené náklady na pracovné sily (zvýšený podiel ručnej práce).

Výška podpory

- <u>v konverzii</u>	v ovocinárstve – 900,00 €/ha
	v zeleninárstve – 487,75 €/ha
- <u>po konverzii</u>	v ovocinárstve – 671,15 €/ha
	v zeleninárstve – 376,75 €/ha

Podopatrenie AEP: ochrana proti erózii na ornej pôde (§ 45 NV SR č. 499/2008)

Spôsob stanovenia podpory

Výška platby vychádza z vyšších nákladov spočívajúcich v dodržaní spôsobov využívania orných pôd platných pre toto podopatrenie:

- stabilizačný osevný postup – pestovanie medziplodín (agrotechnika + osivo). Tieto náklady sú znížené o 40 % nakoľko podmienkou je dodržať minimálny podiel 30 % ozimín + 10 % viacročných krmovín,
- prijateľná veľkosť parcely – vytvorenie minimálne 10 m širokých pásov (min. 1 pás na 200 m) obsiatych trávami, ďatelinotrávami a pod. Tieto náklady vyplývajú zo straty na bežnej produkcii z orných pôd, potreby zatravnovania (agrotechnika, osivo) i komplikovanejšej manipulácie mechanizmami. Zvýšené náklady čiastočne kompenzuje zisk z produkcie tráv na vytvorených pásoch.

Ochrana proti erózii v ovocných sadoch

- a) **72,53 €/ha** pri priemernej svahovitosti od **3° do 10°**,
- b) **87,07 €/ha** pri priemernej svahovitosti **nad 10°**

Ochrana proti erózii na ornej pôde

- a) **157,67 €/ha** pri zabezpečení stabilizačného osevného postupu
- b) **45,31 €/ha** pri zabezpečení prijateľnej veľkosti parcely

Kombinovateľnosť podopatrení nie je povolená na rovnakej ploche. Transformácia podopatrení podľa tabuľky v NV SR č. 499/2008.

Všetky vyššie uvedené agroenvironmentálne podpory sú spracované do podrobných metodických postupov pre predkladanie žiadostí, z toho dôvodu je potrebné sledovať webovú stránku a výzvy PPA na predkladanie žiadostí (www.apa.sk)

D Spoločná organizácia trhu v sektore ovocia a zeleniny

- nariadenie Rady (ES) č. **1182/2007** z 26. septembra 2007, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá pre sektor ovocia a zeleniny a menia a dopĺňajú smernice 2001/112/ES a 2001/113/ES a nariadenia (EHS) č. 827/68, (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96, (ES) č. 2826/2000, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 318/2006 a zrušuje nariadenie (ES) č. 2202/96 účinnosť od 1. januára 2008 do 1. júla 2008,
- nariadenie Rady (ES) č. **1234/2007** z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) v znení nariadenia Rady (ES) č. **361/2008** zo 14. apríla 2008,

- nariadenie Komisie (ES) č. **1580/2007** z 21. decembra 2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. **1182/2007** v sektore ovocia a zeleniny,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1221/2008** z 5. decembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1580/2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny, pokiaľ ide o obchodné normy účinné od 1. júla 2009,
- nariadenie vlády SR č. **369/2008** z 10. septembra 2008 o podmienkach vykonávania niektorých opatrení spoločnej organizácie trhu s ovocím a zeleninou.

Nevyhnutné zložky pre realizáciu SOPT sú **organizácie výrobcov alebo skupiny výrobcov (OV/SV)**, uznané MP SR, ktoré môžu požiadať o nasledujúce druhy podpôr:

a) Financovanie plánov na dosiahnutie uznania - NR (ES) č. **1234/2007**, NK č. **1580/2007**

Podpora sa poskytuje na realizáciu plánov uznania (akčných plánov) a uľahčenie administratívnych operácií v prvých rokoch činnosti SV, počas prvých piatich rokov v pomere: 75 % poskytne EÚ a 25 % členský štát

Financovanie akčných plánov v každom roku je vo výške:

- 10 % z hodnoty predanej produkcie v prvom a druhom roku
- 8 % v treťom,
- 6 % vo štvrtom
- 4 % v piatom roku riešenia plánu na dosiahnutie uznania.

Maximálna možná pomoc je 100 000 € v každom roku.

V roku 2008 bola 4 skupinám výrobcov vyplatená za realizáciu plánu uznania v roku 2007 suma **2 799 099,50 Sk (81 286,46 €)**.

b) podpora na operačné fondy a riešenie operačných programov OV

Podpora z EÚ je vo výške 60 % vynaložených výdavkov na financovanie OP, alebo maximálne 4,1 % z ročnej hodnoty predanej produkcie (VMP) uvedenej na trh OV v referenčnom období.

OV, ktoré od roku 2009:

- zmenili OP podľa prechodných ustanovení NR (ES) č. 1234/2007 čl. 203a ods. 3 a NK (ES) č. 1580/2007
- predložili nový OP podľa NR (ES) č. 1234/2007 čl. 103d body 1 a 2 a NK (ES) č. 1580/2007 sa vyplatí finančná podpora podľa toho, ktorá z uvedených hodnôt je nižšia:
 - a) 50 % skutočne vynaložených výdavkov na financovanie OP, alebo
 - b) maximálne 4,1 % z VMP uvedenej na trh OV v referenčnom období.

Podporovateľné činnosti sú ustanovené v „**Národnej stratégii SR pre operačné programy organizácií výrobcov**“, ktorá je vystavená na web stránke MP SR:

Čerpanie:

Od roku 2006 rieši operačný program 1 OV (ODPO SK FRUIT - Ostratice) a od roku 2007 rieši operačný program aj OV (OD BONUM – Dunajská Lužná). Schválená výška pomoci:

v roku 2008 boli vyplatené finančné prostriedky vo výške **8 410 420,39 Sk (247 758,86 €)**.

Odbytové družstvo producentov ovocia SK FRUIT Ostratice –3. rok činnosti OP

Ovocinárske družstvo BONUM Dunajská Lužná – 2. rok činnosti OP

c) Výrobná podpora pre spracovaný rajčiak, broskyne a hrušky – NR (ES) č. 2201/1996, NK (ES) č. 1535/2003.

Reformou bola podpora zrušená a objem finančných prostriedkov na spracovanie rajčiaka, ktorý prináležal SR bol zaradený do priamych platieb. Podpory z nárokovateľného objemu sa vyplácajú ako osobitná platba na ovocie a zeleninu a prechodná platba na rajčiaky.

d) Prechodná platba na rajčiaky: NK (ES) č. 1973/2004

V roku 2008 bola podpora za spracované vyplatená formou prechodnej platby na výmeru pestovaných rajčiakov v kalendárnom roku na základe uzatvorenej zmluvy medzi prvým spracovateľom a organizáciou výrobcov/skupinou výrobcov. Podľa nariadenia Komisie (ES) č. 1548/2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1973/2004 ustanovujúce podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1782/2003 o schémach podpory stanovených v hlavách IV a IV tohto nariadenia a nariadenia vlády SR č. 151/2008 zo 16. apríla 2008. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou prechodnej platby na rajčiaky a osobitnej platby na ovocie a zeleninu.

Pre rok 2009 podľa čl. 171 dc nariadenia Komisie (ES) č. 1973/2004 pre rok 2009 je orientačná výška pomoci na jeden hektár pestovaných rajčiakov v SR stanovená na úrovni **496,78 €**. Definitívna výška podpory na jeden hektár sa určí až na základe skutočne deklarovanej výmery a do slovenských korún sa prepočíta v súlade s čl. 45 nariadenia Rady (ES) č. 1290/2005 v platnom znení.

Podľa predchádzajúcich podmienok SOPT PPA schvaľuje prvých spracovateľov na rajčiaky, ktorí spísali zmluvu s dodávateľmi a zverejňuje ich na web stránke PPA.

Časový harmonogram pre administráciu schvaľovania prvých spracovateľov podľa NK (ES) č. 1548/2007 a nariadenia vlády SR č. 20/2009

Do 31. 12. 2008	Podanie žiadosti o registráciu prvého spracovateľa (SP)
Do 15. 03. 2009	Uverejnenie schválených prvých spracovateľov vo Vestníku MP SR

V roku 2008 bolo u troch spracovateľov spracovaných **23 590 t** priemyselných rajčiakov z čoho bolo vyrobených **3 372 t** rajčiakového koncentráту.

Časový harmonogram pre administráciu organizovania trhu v komodite čerstvé ovocie a zeleninu pre rok 2009

V priebehu celého roka	Prijímanie žiadosti o predbežné uznanie SV. Nové SV spolu so žiadosťou o predbežné uznanie, predkladajú plán na dosiahnutie uznania – akčný plán.
1. január 2009	Zahájenie implementácie nových schválených OP (<i>žiadosti podané do 15. septembra 2008</i>) podľa „Metodického postupu pre žiadateľov o schválenie operačného programu a financovanie operačných fondov organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov (ďalej len „Metodický postup pre OP“)
15. február 2009	OV môžu podávať žiadosti o zúčtovanie štvrťročných platieb počas ročnej realizácie OP a dofinancovanie za obdobie október – december podľa „Metodického postupu pre OP“ OV predkladajú „Ročnú správu o realizácii operačného programu“
Do 31. marca	Predbežne uznané SV môžu požiadať o podporu na realizáciu akčných plánov za druhý polrok 2009/každoročnú platbu podľa „Metodického postupu pre AP“
1. - 30. apríl 2009	OV môžu požiadať o zálohovú platbu* na financovanie OP za obdobie apríl až jún podľa „Metodického postupu pre OP“
Do 30. apríla 2009	OV môžu žiadať o 1. štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie január - marec podľa „Metodického postupu pre OP“
1. – 31. júl 2009	OV môžu podávať žiadosti o zálohu na financovanie OP za obdobie júl až september podľa Metodického postupu pre OP“
Do 31. júla 2009	OV môžu žiadať o 2. štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie apríl – jún podľa „Metodického postupu pre OP“
15. september 2009	OV môže podávať žiadosť o uznanie ako OV a schválenie nového OP, ktorý sa bude realizovať od 1. januára nasledujúceho roka OV môže podávať žiadosť o uplatnenie zmien a doplnkov do schváleného operačného programu pre nasledujúci rok realizácie OP. Zmeny a doplnky sa začnú uplatňovať od 1. januára nasledujúceho roka
Do 30. septembra 2009	Predbežne uznané SV môžu požiadať o podporu na realizáciu akčných plánov za prvý polrok 2009 podľa „Metodického postupu pre AP“
1. – 31. október 2009	OV môžu podávať žiadosti o zálohovú platbu na financovanie OP za obdobie október až december podľa „Metodického postupu pre OP“
31. október 2009	OV môžu žiadať o 3. čiastkovú - štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie júl - september podľa „Metodického postupu pre OP“
15. december 2009	PPA informuje všetky OV o schválenej výške finančnej pomoci na realizáciu OP (<i>v náležitých odôvodnených prípadoch môže PPA rozhodnúť do 20. januára príslušného roka. Výdavky na realizáciu OP sú oprávnené od 1. januára 2009</i>)
15. december 2009	Posledný termín podávania žiadostí o predbežné uznanie SV, ktorý predchádza prvému roku riešenia AP.
1. január 2010	Zahájenie implementácie schválených OP podľa žiadosti, ktoré boli podané do 15. septembra 2009)
1. – 31. január 2010	OV môžu podávať žiadosti o zúčtovanie čiastkových platieb počas ročnej realizácie OP a dofinancovanie za obdobie október – december podľa „Metodického postupu pre OP“ OV predkladajú „Ročnú správu o realizácii operačného programu“

* zálohová platba predpokladá zloženie finančnej zábezpeky vo výške 110 % na príslušné obdobie

E Ostatné podpory v rámci dotačnej politiky

Propagácia poľnohospodárskych výrobkov– NR (ES) č. 3/2008, NK (ES) č. 501/2008, NK (ES) č. 1313/2008

Informačné a propagačné programy, ktoré realizujú zväzy a iné odvetvové a medziodvetvové organizácie.

- **I.** Z rozpočtu Spoločenstva sa môžu celkovo alebo čiastočne financovať informačné a propagačné akcie:

styk s verejnosťou, propagácia a reklamná činnosť, ktorá upriamuje pozornosť najmä na skutočné vlastnosti a prednosti výrobkov Spoločenstva;

b) informačné kampane, najmä o režimoch Spoločenstva týkajúcich sa chránených označení pôvodu (CHOP), chránených zemepisných označení (CHZO), záruk tradičnej špeciality (ZTŠ) a organickej výroby;

d) štúdie na vyhodnotenie výsledkov propagačných a informačných akcií.

- **2.** Medzi uvedené akcie môžu patriť aj účasti na podujatiach, veľtrhoch a výstavách národného i európskeho významu prostredníctvom výstavných stánkov so zameraním na vylepšenie imidžu výrobkov Spoločenstva.

- **3.** Akcie v tretích krajinách môžu byť:

b) účasť na podujatiach, veľtrhoch a výstavách medzinárodného významu prostredníctvom výstavných stánkov zameraných na vylepšovanie imidžu výrobkov Spoločenstva;

c) prieskumy nových trhov potrebných na rozšírenie trhových odbytísk;

d) obchodné misie na vysokej úrovni.

- Odvetvia a výrobky, na ktoré sa môžu vzťahovať akcie na vnútornom trhu, sa stanovujú so zreteľom na tieto kritériá:

a) príležitosť na zdôraznenie kvality, typických charakteristických znakov, špecifických výrobných metód, nutričnej a zdravotnej hodnoty, bezpečnosti potravín, dobrých životných podmienok zvierat alebo rešpektovania životného prostredia daných výrobkov prostredníctvom tematických kampaní alebo kampaní zameraných na osobitné cieľové skupiny;

b) zavádzanie systému označovania štítkami na informovanie spotrebiteľa a systémov na spätnú vysledovateľnosť pôvodu a kontrolu výrobkov do praxe;

c) nevyhnutnosť čeliť špecifickým alebo konjunkturálnym ťažkostiam v určitom odvetví;

d) príležitosť poskytnúť informácie o význame systémov Spoločenstva týkajúcich sa CHOP, CHZO, ZTŠ a organických výrobkov;

- Výrobky, na ktoré sa môžu vzťahovať akcie v tretích krajinách, sú najmä tieto:

a) výrobky určené na priamu spotrebu alebo spracovanie, pre ktoré existujú vývozné možnosti alebo prípadné nové trhové odbytiská v tretích krajinách, hlavne bez poskytovania vývozných náhrad;

b) typické výrobky alebo výrobky vysokej kvality s veľkou pridanou hodnotou.

Komisia stanovuje zoznamy tém a výrobkov dotknutých tretích krajín. Tieto zoznamy sa každé dva roky revidujú. Pri výbere tretích krajín sa prihliada na ich trhy, v ktorých existuje skutočný alebo potenciálny dopyt.

Pokiaľ ide o **propagáciu čerstvého ovocia a zeleniny**, osobitná pozornosť sa venuje propagačným akciám, ktoré sú venované **deťom v školských zariadeniach**.

Zameranie programu - zhrnutie: zdôrazňovanie kvality, charakteristické znaky, špecifické výrobné metódy, nutričná a zdravotná hodnota, bezpečnosť potravín, rešpektovanie životného prostredia, kampane zamerané na osobitné cieľové skupiny (napr. na deti v školách), označovanie a spätná vysledovateľnosť.

Financovanie: 60 % EÚ / najmenej 20 % súkromné zdroje / 20% SR pre OZ;
50 % EÚ / najmenej 20 % súkromné zdroje / 30% zvyšok SR iné komodity.

2. Program dodávok ovocia a zeleniny do škôl: NR (ES) č. 13/2009 a NK (ES) č. 288/2009, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá pre vykonávanie nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, čo sa týka pomoci spoločenstva na dodávky ovocia, zeleniny, spracovaného ovocia a zeleniny a banánov deťom do vzdelávacích zariadení, rámec pre Program školské ovocie, s účinnosťou od 15. apríla 2009.

Národná stratégia pre školské ovocie a nariadenie vlády SR sa v súčasnosti pripravujú v súlade s prijatím nariadenia Komisie EÚ.

Hlavné nástroje v SFS:

- **Dodávky ovocia a zeleniny do škôl** - (oprávnené náklady – na OZ, dopravu, distribúciu, balenie, zariadenia, komunikáciu vrátane informačného plagátu EÚ, monitoring a hodnotenie) – financované z rozpočtu EÚ a z národných alebo súkromných zdrojov.

- **Sprievodné opatrenia** (osveta, vzdelávanie o zdravotných dopadoch, propagácia vo vzťahu k výrobe, zdravej výžive a k životnému prostrediu, vzdelávanie na školách v súlade s výživovou politikou, verejné kampane (so zainteresovaním rezortu zdravotníctva a školstva) – financované z národných zdrojov.

- Rozpočet EÚ–27 **90 mil. €** na dodávky

- Finančný podiel pre SR **73 % z EÚ/ 27 % SR (vrátane súkromných zdrojov)**
1,276 mil. € EÚ / 0,470 mil. € SR

1.4 Obchodná politika v komodite ovocie a zelenina v rámci SOPT

Pri dovoze ovocia a zeleniny do Spoločenstva nie je vo všeobecnosti potrebná dovozná licencia, okrem dovozu jablák. Systém dovozných povolení pre jablká dovážané z tretích krajín sa administruje podľa nariadenia Komisie (ES) č. 1580/2007. Jeho cieľom bolo zlepšenie monitorovania trhu s jablkami v Spoločenstve, najmä v dôsledku značného nárastu ich dovozu z tretích krajín južnej pologule a krajín bývalej Juhoslávie.

V rámci obchodnej politiky s tretími krajinami sa môžu uplatňovať kvóty na dovoz cesnaku, banánov, konzervovaných húb rodu *Agaricus*. Pre tieto dovozy do Spoločenstva musí dovozca predložiť dovoznú licenciu.

Vývoz ovocia a zeleniny podliehal v roku 2008 predloženiu licencie iba vtedy, ak vývozca požadoval vývoznú náhradu.

Termíny podávania žiadostí o licencie:

Dovoz cesnaku:

Licencie sa podávajú na štvrt'roky:

- 1. štvrt'rok: jún–august
- 2. štvrt'rok: september–november
- 3. štvrt'rok: december–február
- 4. štvrt'rok: marec–máj

Dovoz cesnaku

Komodita	Kód CS	Žiadané množstvo (kg)	Udelené množstvo (kg)	Skutočne dovezené množstvo (kg)
Bezkvótvý cesnak	0712 90 90	110 900	110 900	110 900
Kvótvý cesnak	0703 20 00	5 106 680	222 724	165 860

Dovoz konzervovaných húb:

Žiadosti sa podávajú v období: počas prvých päť pracovných dní januára

Dovoz konzervovaných húb

Komodita	Kód CS	Žiadané množstvo (kg)	Udelené množstvo (kg)	Skutočne dovezené množstvo (kg)
Konzervované šampiňóny	2003 10 30	3 488 054	1 996 985	1 996 981,62

Vývoz čerstvej zeleniny s vývoznou náhradou: v roku 2008 neboli uskutočnené žiadne vývozy.

1.5 Kontrolné mechanizmy

Kontroly zhody (kvality) ovocia a zeleniny sú najvýznamnejšie z hľadiska SOPT vykonávané Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR podľa § 10 ods. 5 zákona NR SR č. **491/2001** Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami, v znení neskorších predpisov, najmä zákona NR SR č. **596/2007** Z. z., ktorý dopĺňa zákon č. 491/2001.

Od 1.1.2008 platí pre výkon kontroly v rámci SOPT nariadenie Rady (ES) č. **1234/2007** a vykonávacie nariadenie Komisie (ES) č. **1580/2007**. Od roku 2009 je v účinnosti nariadenie Komisie (ES) č. 1221/2008, ktoré upravuje oblasť noriem kvality a výkonu kontroly zhody.

Podľa zákona NR SR č. **152/1995** Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (zákon č. 23/2002), predovšetkým § 23, ovocie a zelenina podlieha pod **úradnú kontrolu potravín**. Kontroly sú zamerané na zdravotnú neškodnosť a hygienu čerstvého ovocia a zeleniny.

Okrem uvedených kontrol, komodita podlieha **fytokontrole rastlín a rastlinných produktov**, ktorú vykonáva Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP) podľa zákona NR SR č. **193/2005** Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

Zabezpečovanie platieb, kontroly oprávnenosti a správu všetkých dotačných nástrojov podľa bodov A až E vykonáva **Pôdohospodárska platobná agentúra v súlade so zákonom NR SR č. 543/2007** z 25. októbra 2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka, predpismi EÚ a nariadeniami vlády SR.

Kontrola zhody s obchodnými normami podľa SOPT

- nariadenie Rady (ES) č. **1234/2007** z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) v znení nariadenia Rady (ES) č. **361/2008** zo 14. apríla 2008.

- nariadenie Komisie (ES) č. **1580/2007** z 21. decembra 2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. **1182/2007** v sektore ovocia a zeleniny v znení
- nariadenia Komisie (ES) č. **1221/2008** z 5. decembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1580/2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny, pokiaľ ide o obchodné normy.

Klasifikácia produktov a obchodné normy pre druhy zeleniny:

- nariadenie Komisie (ES) č. **1466/2003** – obchodná norma kvality pre artičoky,
- nariadenie Komisie (ES) č. **48/2003** – miešaných baleniach ovocia a zeleniny,
- nariadenie Komisie (ES) č. **982/2002** – obchodná norma kvality pre šampiňóny,
- nariadenie Komisie (ES) č. **2396/2001** – obchodná norma kvality pre pór,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1615/2001** – obchodná norma kvality pre cukrové melóny,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1543/2001** – obchodná norma kvality pre šaláty, endíviu a eskariol,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1508/2001** – obchodná norma kvality pre cibuľu,
- nariadenie Komisie (ES) č. **912/2001** – obchodná norma kvality pre strukovú fazuľku,
- nariadenie Komisie (ES) č. **790/2000** – obchodná norma kvality pre rajčiaky v znení poslednej úpravy 717/2001,
- nariadenie Komisie (ES) č. **2561/1999** – obchodná norma kvality pre hrášok v znení poslednej úpravy 532/2001,
- nariadenie Komisie (ES) č. **2377/1999** – obchodná norma kvality pre špargľu,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1455/1999** – obchodná norma kvality pre zeleninovú papriku v znení poslednej úpravy **2706/2000**,
- nariadenie Komisie (ES) č. **730/1999** – obchodná norma kvality pre mrkvu,
- nariadenie Komisie (ES) č. **963/1998** – obchodná norma kvality pre karfiol,
- nariadenie Komisie (ES) č. **2288/1997** – obchodná norma kvality pre cesnak,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1093/1997** – obchodná norma kvality pre dyňu červenú v znení poslednej úpravy **1615/2001**,
- nariadenie Komisie (ES) č. **831/1997** – obchodná norma kvality pre avokádo v znení poslednej úpravy 1167/1999,
- nariadenie Komisie (ES) č. **410/1990** – obchodná norma kvality pre uhorky v znení poslednej úpravy 888/1997,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1591/1987** – obchodná norma kvality pre kapustu, ružičkový kel, stopkatý zeler, špenát v znení poslednej úpravy 1135/2001,
- nariadenie Komisie (ES) č. **2213/1983** – obchodná norma kvality pre cibuľu a čakankové puky v znení poslednej úpravy **1508/2001**,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1292/1981** – obchodná norma kvality pre baklažány a cukety,

- nariadenie Komisie (ES) č. **643/2006** z 25. apríla 2006, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre hlávkovú kapustu a hlávkový kel a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1591/87,
- nariadenie Komisie (ES) č. **1580/2007** z 21. decembra 2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny.

Od 1.7.2009 vstúpi do platnosti novela Nariadenia Komisie (ES) č. **1221/2008** z 5. decembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. **1580/2007** z 21. decembra 2007, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, (ES) 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v sektore ovocia a zeleniny, pokiaľ ide o obchodné normy, ktorým sa rušia pôvodné obchodné normy pre ovocie a zeleninu (uvedené vyššie). Tieto sa nahrádzajú **Všeobecnou obchodnou normou a osobitnými obchodnými normami** pre: jablká; citrusové plody; kivi; šaláty, endívia a eskariol; broskyne a nektárinky; hrušky; jahody; zeleninová paprika; stolové hrozno; rajčiaky.

2 Situácia na trhu v SR

2.1 Plochy a produkcia zeleniny

Výmera ornej pôdy na Slovensku v roku 2008 bola 1 349 tis. ha. Z toho orná pôda využitá na zeleninu predstavovala 28 tis. ha (0,57 %), čo je najmenšia výmera od roku 2004.

Vývoj zberových plôch zeleniny na ornej pôde (ha)

Annual Harvested Area on Arable Land of Vegetables (Ha)

Tabuľka č. 1

Druh ¹	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kapusta biela ²	1 676	1 680	1 271	841	1 079	739	668
Kapusta červená ³	92	80	58	44	37	43	34
Kapusta pekinská ⁴	21	24	29	32	23	23	17
Karfiol ⁵	343	316	244	210	253	164	141
Brokolica ⁶	218	145	69	42	22	17	13
Kel hlávkový ⁷	132	140	85	90	79	41	33
Kel ružičkový ³⁷				32	0	0,3	D
Kaleráb ⁸	117	147	108	87	94	61	35
Zeler ⁹	71	69	52	25	45	43	40
Mrkva a karotka ¹⁰	795	888	766	482	555	401	455
Petržlen ¹¹	779	577	416	341	381	277	247
Repa červená ¹²	77	86	63	50	43	33	20
Red'kovka ¹³	25	39	60	55	65	18	13
Uhorky nakladačky ¹⁴	591	514	351	394	334	196	166
Uhorky šalátové ¹⁵	126	130	112	106	102	95	68
Melóny cukrové ¹⁶	124	172	153	627	130	84	65
Dyňa červená ³¹	518	550	655	150	403	278	219
Paprika ¹⁷	788	757	629	633	568	467	365
Rajčiaky konzumné ¹⁸	502	272	252	256	253	244	163
Rajčiaky priemyselné ³²	1 016	1 194	1 072	960	867	776	613
Cibuľa ¹⁹	1 223	1 291	1 422	778	765	756	780
Cesnak ²¹	71	78	68	60	64	75	29
Pór ²⁰	19	17	9	5	5	2	1
Šalát hlávkový ²²	32	41	29	31	34	22	36
Špenát ²³	105	121	30	1	6	53	169
Fazuľa struková ²⁵	184	68	44	25	17	3	1
Hrach strukový ²⁴	1 591	1 979	1 267	1 034	243	189	327
Špargľa ²⁶	268	332	347	412	304	317	366
Kukurica cukrová ²⁷	2 161	2 311	1 211	1 272	1 553	1 769	1 898
Cukety ³⁰	35	53	47	52	53	37	28
Tekvica ³⁴	-	155	632	863	365	617	459
Baklažán ³⁸	-	-	-	-	2	1	D
Ostatná zelenina ²⁸	364	68	82	33	51	28	13
Orná pôda spolu³⁶	14 083	14 294	11 633	10 023	8 795	7 870	7 482
Odhad samozásobiteľov ³³	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000
Zelenina spolu²⁹	35 083	35 294	32 632	31 023	29 795	28 870	28 485

- údaj sa nevyskytol³⁹ D dôverný údaj⁴⁰

Prameň: ŠÚ SR⁴¹

1 Type; 2 White cabbage; 3 Red cabbage; 4 Pekignese cabbage; 5 Cauliflower; 6 Broccoli; 7 Savoy cabbage; 8 Kohlrabi; 9 Celler; 10 Carrot; 11 Parsley; 12 Beet root; 13 Radish; 14 Cucumbers for pickling; 15 Cucumbers for salad; 16 Honey melons; 17 Sweet pepper; 18 Tomatoes; 19 Onion; 20 Leek; 21 Garlic; 22 Lettuce; 23 Spinach; 24 Peas; 25 Beans; 26 Asparagus; 27 Sweet maize; 28 Other vegetables; 29 Vegetables in total; 30 Zucchini; 31 Water melon; 32 for processing; 33 Kitchen gardens; 34 Pumpkin; 35 Data not available; 36 Sown area in total; 37 Brussels sprouts; 38 Aubergine; 39 data not available; 40 Confidential data; 41 Source: Statistical Office of the SR (SO SR)

Vývoj výmery ornej pôdy zasiatej zeleninou od roku 2004 udrzuje klesajúci trend, medziročný pokles v roku 2008 bol za tieto roky najmenší (-1,33 %).

Produkcja zeleniny na ornej pôde (t)

Production of Vegetables on the Arable Land (t)

Tabuľka č. 2

Zelenina ¹	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kapusta biela ²	44 408	37 193	21 127	26 521	18 918	18 212
Kapusta červená ³	993	1 401	610	604	834	614
Kapusta pekinská ⁴	536	612	717	555	408	78
Karfiol ⁵	3 358	3 519	2 514	2 919	1 925	1 367
Brokolicia ⁶	1 121	598	197	147	184	119
Kel hlávkový ⁷	2 130	1 358	944	1 131	713	437
Kel ružičkový ³⁴	33	58	27	2	2	D
Kaleráb ⁸	2 470	1 679	1 412	1 395	919	457
Zeler ⁹	507	775	262	637	576	581
Mrkva a karotka ¹⁰	16 852	15 668	11 284	12 972	7 801	9 435
Petržlen ¹¹	2 668	5 109	3 557	6 139	1 755	3 257
Repa červená ¹²	1 192	993	1 023	576	514	402
Red'kovka ¹³	156	523	549	493	86	82
Uhorky nakladačky ¹⁴	4 442	2 778	5 152	4 814	2 300	1 540
Uhorky šalátové ¹⁵	3 484	4 143	4 440	5 031	2 728	3 207
Melóny cukrové ¹⁶	1 165	1 676	1 605	1 540	568	329
Dyňa červená ³¹	13 016	10 317	9 404	6 042	4 033	2 497
Paprika zeleninová ¹⁷	8 688	7 916	8 730	8 897	7 815	5 108
Rajčiaky konzumné ¹⁸	27 076	36 630	32 441	10 620	9 901	8 977
** Rajčiaky priemyselné ³²	19 663	27 517	23 592	24 940	19 265	21 621
Cibuľa ¹⁹	12 828	26 117	12 582	13 124	8 938	14 981
Cesnak ²⁰	314	242	164	275	435	91
Pór ²¹	66	68	67	47	22	4
Šalát hlávkový ²²	487	407	281	238	163	459
Špenát ²³	842	594	1	164	640	1 994
Fazuľa struková ²⁴	235	143	128	31	7	3
Hrach strukový ²⁵	3 292	3 286	2 498	575	398	381
Špargľa ²⁶	937	1 195	1 409	1 080	1 112	1 242
Kukurica cukrová ²⁷	13 761	6 929	5 896	5 708	4 966	18 743
Cukety ²⁸	1 399	1 271	1 156	1 534	770	706
Baklažán ³⁵	-	-	-	70	23	D
Tekvica ³³	1 021	2 335	11 055	785	421	771
Ostatná zelenina ²⁹	453	399	222	245	253	91
Zelenina spolu³⁰	169 929	175 932	141 398	139 850	99 393	117 805

- údaj sa nevyskytol³⁶

D dôverný údaj³⁷

**podľa údajov PPA produkcia priemyselných rajčiakov v roku³⁸ 2004 bola 29 622 t, v roku 2005 bola 23 558 t, v roku 2006 bola 26 995 t, v roku 2007 bola 20 604 t a v roku 2008 bola 23 589 t.

Prameň: ŠÚ SR³⁹

1 Vegetables; 2 White cabbage; 3 Red cabbage; 4 Pekignese cabbage; 5 Cauliflower; 6 Broccoli; 7 Savoy cabbage; 8 Kohlrabi; 9 Cellery; 10 Carrot; 11 Parsley; 12 Red beet; 13 Radish; 14 Cucumbers for pickling; 15 Cucumbers for salad; 16 Honey melons; 17 Sweet pepper; 18 Tomatoes; 19 Onion; 20 Garlic; 21 Leek; 22 Lettuce; 23 Spinach; 24 Beans; 25 Peas; 26 Asparagus; 27 Sweet maize; 28 Zucchini; 29 Other vegetables; 30 Vegetables in total; 31 Water melon; 32 Tomatoes for processing; 33 Pumpkin; 34 Brussels sprouts; 35 Aubergine; 36 Data not available; 37 secret data; 38 according to the data of PPA tomato for processing production in the year; 29 622 tonnes; 39 Source: SO SR

I keď sa plocha zeleniny na ornej pôde zmenšila, produkcia na nej zaznamenala nárast o 18,52 %.

Vývoj zberových plôch zeleniny vrátane odhadu samozásobiteľov (ha)

Annual Harvested Area of Vegetables Including Estimate of Self-supplier (ha)

Tabuľka č. 3

Druh ¹	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kapusta biela ²	5 795	5 786	4 557	4 521	4 448	3 911	3 827
Kapusta červená ³	366	347	214	366	423	429	420
Kapusta pekinská ⁴	17	22	21	22	23	23	23
Karfiol ⁵	991	974	946	974	990	906	873
Brokolica ⁶	212	143	132	87	114	129	125
Kel hlávkový ⁷	657	748	1 119	846	917	879	882
Kel ružičkový ³⁴	39	18	22	46	78	108	108
Kaleráb ⁸	817	809	936	988	1 127	1 144	1 177
Zeler ⁹	267	272	265	221	241	245	242
Mrkva a karotka ¹⁰	2 915	3 128	3 045	2 720	2 792	2 568	2 562
Petržlen ¹¹	1 679	1 393	1 421	1 179	1 155	1 052	1 022
Repa červená ¹²	234	225	210	227	278	298	285
Red'kovka ¹³	123	127	173	195	197	157	152
Uhorky nakladačky ¹⁴	1 658	1 537	1 372	1 381	1 355	1 243	1 213
Uhorky šalátové ¹⁵	935	954	937	957	992	1 006	978
Melóny cukrové ¹⁶	178	172	170	201	191	146	126
Dyňa červená ³¹	553	659	688	672	502	393	334
Paprika ¹⁷	2 531	2 438	2 301	2 296	2 219	2 119	2 067
Rajčiaky konzumné ¹⁸	1 586	2 537	2 535	2 441	2 431	2 331	2 321
Rajčiaky priemyselné ³²	1 225	1 105	1 000	908	871	780	617
Cibuľa ¹⁹	3 160	2 981	3 175	2 434	2 421	2 402	2 346
Cesnak ²⁰	995	981	972	603	614	625	529
Pór ²¹	34	22	19	18	18	15	14
Šalát hlávkový ²²	330	248	236	286	288	296	310
Špenát ²³	135	150	54	59	65	112	229
Fazuľa struková ²⁴	334	202	191	181	216	222	220
Hrach záhradný ²⁵	2 204	2 492	1 842	1 749	959	894	1 032
Špargľa ²⁶	200	173	240	247	304	304	304
Kukurica cukrová ²⁷	2 461	2 602	1 465	1 473	1 919	2 135	2 264
Cukety ³⁰	583	572	712	613	755	761	832
Tekvica ³³	-	560	941	1 211	761	1 052	894
Baklažán ³⁵	-	-	-	-	14	18	18
Ostatná zelenina ²⁸	560	161	107	119	114	95	80
Zelenina spolu²⁹	33 572	34 538	32 017	30 241	29 795	28 870	28 426

- údaj sa nevyskytol³

Prameň: ŠÚ SR³⁷

1 Type; 2 White White cabbage; 3 Red cabbage; 4 Pekignese cabbage; 5 Cauliflower; 6 Broccoli; 7 Savoy cabbage; 8 Kohlrabi; 9 Celler; 10 Carrot; 11 Parsley; 12 Beet root; 13 Radish; 14 Cucumbers for pickling; 15 Cucumbers for salad; 16 Honey melons; 17 Sweet pepper; 18 Tomatoes; 19 Onion; 20 Garlic; 21 Leek; 22 Lettuce; 23 Spinach; 24 Beans; 25 Peas; 26 Asparagus; 27 Sweet maize; 28 Other vegetables; 29 Vegetables in total; 30 Zucchini; 31 Water melon; 32 Tomatoes for processing; 33 Pumpkin; 34 Brussels sprouts; 35 Aubergine 36 Data not available; 37 Source: SO SR

Priemerné hektárové úrody zeleniny vrátane odhadu samozásobiteľ'ov (t)

Average Hectare Yields of Vegetables Including Estimate of Self-supplier (t)

Tabuľka č. 4

Zelenina ¹	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kapusta biela ²	13,72	14,09	17,74	12,91	13,63	13,01	13,06
Kapusta červená ³	11,72	11,49	17,73	10,60	10,30	10,51	10,22
Kapusta pekinská ⁴	18,01	44,60	28,65	32,32	24,29	24,29	24,29
Karfiol ⁵	10,17	12,18	13,14	10,12	11,40	11,31	11,03
Brokolica ⁶	3,21	7,82	8,55	9,30	8,36	9,31	9,09
Kel hlávkový ⁷	10,90	15,25	17,38	10,10	9,84	9,78	9,51
Kel ružičkový ³³	17,70	13,06	9,57	7,77	7,37	7,580	7,50
Kaleráb ⁸	11,63	12,42	11,81	11,41	11,15	10,83	11,64
Zeler ⁹	9,33	8,13	10,32	8,58	9,72	9,48	9,63
Mrkva a karotka ¹⁰	13,89	13,69	13,65	13,84	13,55	12,39	14,50
Petržlen ¹¹	8,56	7,20	8,44	8,94	10,94	7,85	9,55
Repa červená ¹²	13,96	12,04	14,09	14,00	11,70	11,55	11,70
Red'kovka ¹³	4,95	4,93	8,33	6,80	6,36	5,56	5,70
Uhorky nakladačky ¹⁴	7,99	8,47	7,16	11,21	11,13	10,36	9,99
Uhorky šalátové ¹⁵	14,85	14,01	14,66	17,69	17,07	14,67	15,57
Melóny cukrové ¹⁶	8,94	7,95	11,10	10,61	10,81	7,52	6,80
Dyňa červená ³⁰	13,72	21,221	16,54	15,85	14,99	14,31	12,23
Paprika ¹⁷	11,77	10,77	11,72	12,51	12,90	12,58	11,91
Rajčiaky konzumné ¹⁸	13,77	14,86	17,39	18,22	19,07	14,94	15,06
Rajčiaky priemyselné ³¹	19,85	17,79	27,52	25,97	28,65	24,71	35,04
Cibuľa ¹⁹	9,81	8,82	11,63	11,15	11,11	9,44	12,17
Cesnak ²⁰	4,62	5,02	4,36	4,07	4,25	4,43	4,02
Pór ²¹	7,96	5,94	5,23	8,31	7,14	6,76	6,15
Šalát hlávkový ²²	5,53	8,71	8,62	8,45	8,64	8,80	9,37
Špenát ²³	9,51	7,19	14,56	6,96	8,52	9,27	10,47
Fazuľa struková ²⁴	2,53	4,98	4,09	5,67	4,91	5,06	5,08
Hrach záhradný ²⁵	3,01	2,07	2,72	2,48	3,00	3,15	2,71
Špargľa ²⁶	6,06	5,40	4,98	5,70	3,55	3,55	3,55
Kukurica cukrová ²⁷	6,11	5,92	5,90	5,29	4,05	3,31	9,21
Cukety ²⁸	13,60	15,39	14,70	13,55	13,14	12,03	11,58
Tekvica ³²	-	6,57	5,30	11,92	6,61	4,85	6,10
Baklažán ³⁴	-	-	-	-	13,22	10,54	10,50
Ostatná zelenina ²⁹	6,19	4,77	6,00	4,36	4,07	5,11	4,07

- údaj sa nevyskytol³⁴

Prameň: ŠÚ SR³⁵

1 Vegetables; 2 White cabbage; 3 Red cabbage; 4 Pekignese cabbage; 5 Cauliflower; 6 Broccoli; 7 Savoy cabbage; 8 Kohlrabi; 9 Cellery; 10 Carrot; 11 Parsley; 12 Beet root; 13 Radish; 14 Cucumbers for pickling; 15 Cucumbers for salad; 16 Honey melons; 17 Sweet pepper; 18 Tomatoes; 19 Onion; 20 Garlic; 21 Leek; 22 Lettuce; 23 Spinach; 24 Beans; 25 Peas; 26 Asparagus; 27 Sweet maize; 28 Zucchini; 29 Other vegetables; 30 Water melon; 31 for processing; 32 Pumpkin; 33 Brussels sprouts; 34 Auabergine; 35 Data not available; 36 Source: SO SR

Celková produkcia zeleniny vrátane odhadu samozásobiteľov (t)

Production of Vegetables in Total Including Estimate of Self-supplier (t)

Tabuľka č. 5

Zelenina ¹	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kapusta biela ²	79 522	81 545	80 830	58 370	60 617	50 329	49 991
Kapusta červená ³	4 288	3 992	3 801	3 883	4 361	4 515	4 295
Kapusta pekinská ⁴	300	971	612	717	555	555	555
Karfiol ⁵	10 084	11 871	12 432	9 857	11 286	10 247	9 633
Brokolica ⁶	683	1 121	1 128	652	953	1 205	1 140
Kel hlávkový ⁷	8 271	8 299	8 826	8 540	9 020	8 602	8 382
Kel ružičkový ³⁴	372	171	191	359	575	810	808
Kaleráb ⁸	9 501	10 046	11 054	11 274	12 564	12 395	13 703
Zeler ⁹	2 491	2 209	2 732	1 898	2 347	2 326	2 331
Mrkva a karotka ¹⁰	43 272	42 834	41 557	37 630	37 828	31 817	37 155
Petržlen ¹¹	14 369	10 033	11 999	10 542	12 643	8 258	9 761
Repa červená ¹²	3 266	2 715	2 955	3 182	3 254	3 444	3 332
Red'kovka ¹³	602	629	1 445	1 329	1 254	872	867
Uhorky nakladačky ¹⁴	13 241	13 012	9 827	15 488	15 093	12 880	12 120
Uhorky šalátové ¹⁵	13 885	13 371	13 741	16 923	16 945	14 756	15 235
Melóny cukrové ¹⁶	1 594	1 368	1 885	2 134	2 069	1 097	859
Dyňa červená ³¹	7 590	13 976	11 387	10 650	7 519	5 625	4 089
Paprika zeleninová ¹⁷	29 781	26 243	26 969	28 713	28 616	26 653	24 620
Rajčiaky konzumné ¹⁸	24 400	34 469	33 952	37 433	38 007	35 884	34 960
Rajčiaky priemyselné ³²	24 328	19 663	*27 517	*23 592	*24 945	*19 270	21 626
Cibuľa ¹⁹	29 692	26 282	36 921	27 145	26 902	22 662	28 544
Cesnak ²⁰	4 595	4 921	4 232	2 451	2 612	2 772	2 129
Pór ²¹	273	129	101	147	127	102	84
Šalát hlávkový ²²	1 822	2 164	2 035	2 418	2 487	2 604	2 900
Špenát ²³	1 280	1 075	779	408	551	1 042	2 395
Fazuľa struková ²⁴	844	1 006	783	1 025	1 062	1 122	1 118
Hrach záhradný ²⁵	6 631	5 153	5 010	4 332	2 872	2 821	2 803
Špargľa ²⁶	1 211	937	1 195	1 409	1 080	1 080	1 080
Kukurica cukrová ²⁷	15 041	15 400	8 641	7 796	7 767	7 076	20 852
Cukety ²⁸	7 933	8 803	10 456	8 311	9 925	9 161	9 629
Tekvica ³³	-	3 674	4 991	14 445	5 037	5 100	5 451
Baklažán ³⁵	-	-	-	-	186	189	186
Ostatná zelenina ²⁹	2 380	765	642	518	466	487	325
Zelenina spolu³⁰	363 482	368 847	380 626	353 567	351 526	307 756	332 954

- údaj sa nevyskytol³⁶

*podľa údajov PPA produkcia priemyselných rajčiakov v roku³⁷ 2004 bola 29 622 t, v roku 2005 bola 23 558 t, v roku 2006 bola 26 995 t, v roku 2007 bola 20 604 t a v roku 2008 bola 23 589 t.

Prameň: ŠÚ SR³⁸

1 Vegetables; 2 White cabbage; 3 Red cabbage; 4 Pekignese cabbage; 5 Cauliflower; 6 Broccoli; 7 Savoy cabbage; 8 Kohlrabi; 9 Cellery; 10 Carrot; 11 Parsley; 12 Red beet; 13 Radish; 14 Cucumbers for pickling; 15 Cucumbers for salad; 16 Honey melons; 17 Sweet pepper; 18 Tomatoes; 19 Onion; 20 Garlic; 21 Leek; 22 Lettuce; 23 Spinach; 24 Beans; 25 Peas; 26 Asparagus; 27 Sweet maize; 28 Zucchini; 29 Other vegetables; 30 Vegetables in total; 31 Water melon; 32 for processing; 33 Pumpkin; 34 Brussels sprouts; 35 Aubergine; 36 Data not available; 37 according to the data of PPA tomato for processing production in the year; 38 Source: SO SR

Po klesajúcom trende od roku 2005 dosiahla produkcia zeleniny (na ornej pôde spolu s odhadom v domácich záhradkách) v roku 2008 medziročný nárast o 8,19 %.

Plodová zelenina

Produkcia tejto zeleniny tvorí 38,65 % z celkovej produkcie zeleniny. Na celkovom zvýšení objemu zeleniny nemala podiel plodová zelenina, jej množstvo v roku 2008 kleslo v porovnaní s rokom 2007 na 128 775 t (-1,41 %). Príčinou bolo zníženie produkcie melónov a dyní. Pokles sa prejavil aj v zberových plochách týchto druhov zeleniny, celkom klesla plocha na 9 400 ha (-4,56 %). Najvýraznejšie sa táto skutočnosť prejavila u rajčiakov priemyselných. Ich produkcia však vzrástla vďaka vysokej hektárovej úrode.

Hľúbová zelenina

Tento druh zeleniny sa na celkovej produkcii podieľal objemom 90 515 t (27,19 %). Oproti predchádzajúcemu roku zaznamenala produkcia mierny pokles (-0,17 %). Úroda všetkých druhov tejto zeleniny (kapusty, karfiol, brokolica, kel) klesla, jedine kalerábu sa urodilo o 10,55 % viac z dôvodu výrazne zvýšenej hektárovej úrody (+7,48 %). Rovnako ako produkcia, aj plocha hlúbovej zeleniny sa mierne zmenšila (-0,98 %).

Koreňová zelenina

Produkcia koreňovej zeleniny medziročne vzrástla na 53 446 t (+14,40 %) a tvorila 16,05 % produkcie zeleniny. Hektárové úrody každého druhu tejto zeleniny (zeler, mrkva, petržlen, repa červená a reďkovka) vzrástli, ale ich zberové plochy klesli. Celkovo klesla plocha koreňovej zeleniny na 4 623 ha (-1,32 %).

Cibuľová zelenina

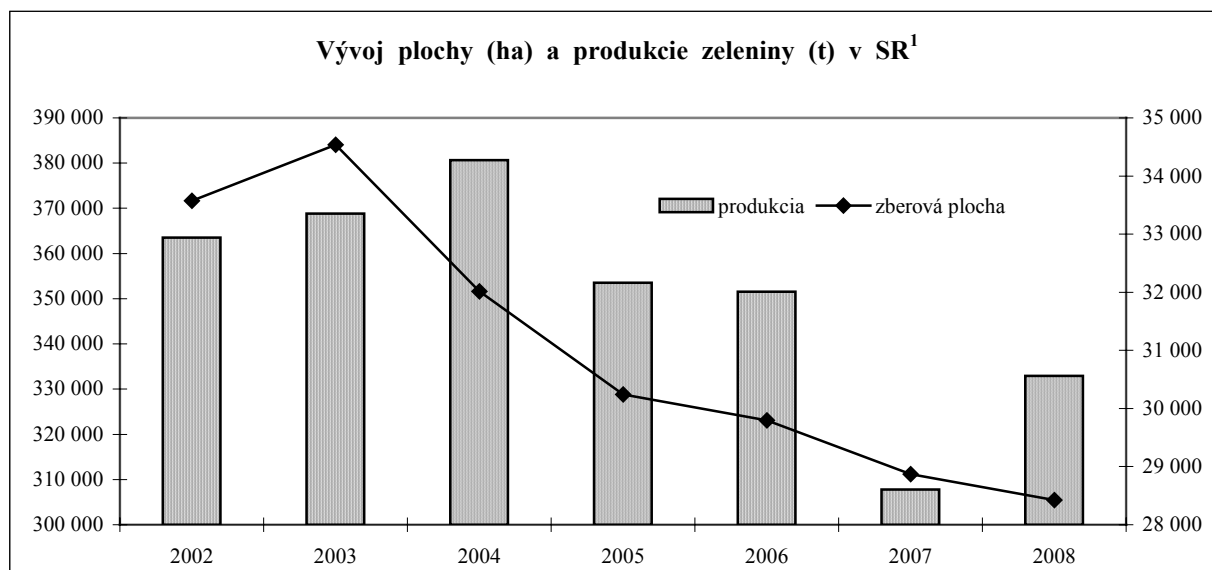
Táto zelenina tvorí 9,24 % z celkovej produkcie zeleniny. V roku 2008 dosiahla objem produkcie 30 757 t, čo je nárast o 20,45 % vďaka zvýšeniu úrody cibule. Produkcia cesnaku i póru klesla. Klesli aj zberové plochy všetkých troch druhov tejto zeleniny a hektárové úrody cesnaku a póru.

Listová zelenina

Na celkovej produkcii zeleniny má podiel 1,2 %, v roku 2008 dosiahla produkcia 5 295 t. Obidva ukazovatele produkcie (zberové plochy, hektárové úrody) špenátu listového a šalátu hlávkového vzrástli.

Struková zelenina

Tento druh zeleniny tvoril v roku 2008 najmenší podiel na produkcii, a to 3 921 t (1,18 %). Úroda oboch predstaviteľov (fazule a hrachu) klesla, znížila sa hektárová úroda hrachu a zberová plocha fazule.

1 Vegetables Area and Production Trend in SR

Celková bilancia zeleniny na Slovensku

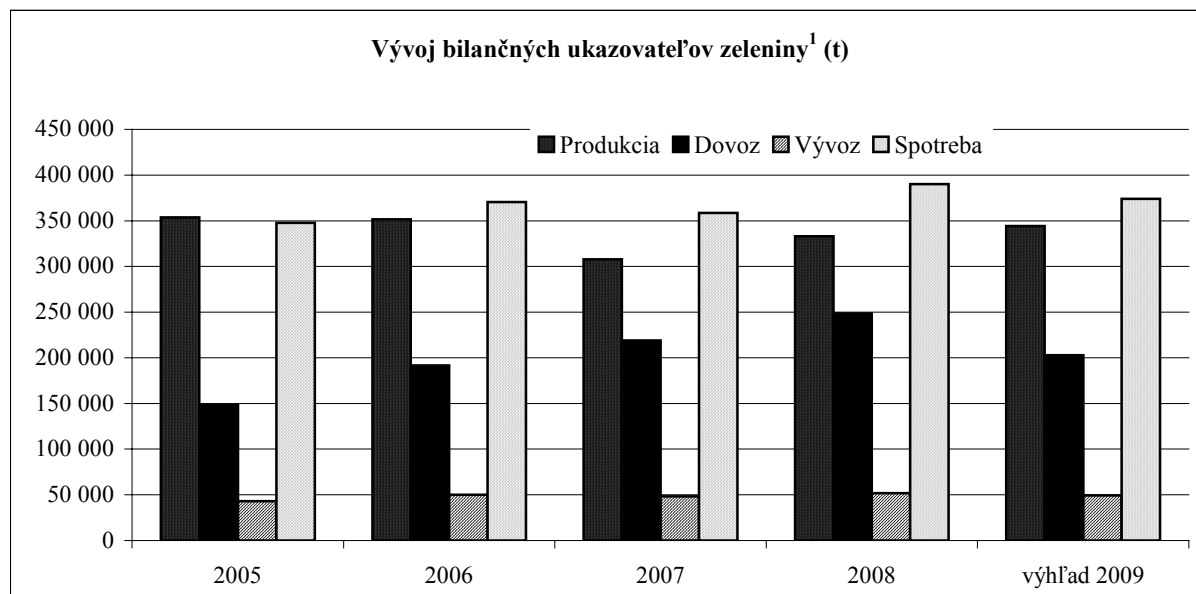
Total Balance of Vegetables in Slovakia

Tabuľka č. 6

Ukazovateľ ¹	Merná jednotka ²	Skutočnosť ³				Výhľad ⁴ 2009
		2005	2006	2007	2008	
Zberová plocha ⁵	ha	30 241	29 792	28 870	28 426	29 919
Hektárová úroda ⁶	t.ha-1	11,7	11,8	10,7	11,7	11,5
Produkcia ⁷	t	353 567	351 524	307 756	332 954	344 067
Dovoz ⁸	t	148 110	191 696	218 716	248 774	202 860
Celková ponuka⁹	t	501 677	543 220	526 472	581 728	546 927
Dodávky na trh a sprac. priem. ¹⁰	t	74 485	78 419	66 159	74 802	74 307
Vývoz ¹¹	t	43 157	49 932	48 308	51 682	49 235
Spotreba ¹²	t	347 881	370 529	358 513	*390 000	374 065
Ostatná spotreba a straty ¹³	t	36 154	44 340	53 492	65 224	49 320
Celkové použitie¹⁴	t	501 677	543 220	526 472	581 728	546 927

*predpoklad¹⁵Prameň ŠÚ SR, VÚEPP¹⁶

1 Indicator; 2 Unit; 3 Real data; 4 Outlook; 5 Harvested acreage; 6 Hectare yield; 7 Production; 8 Import; 9 Total supply; 10 Market. and proces. industry supplies; 11 Export; 12 Consumption; 13 Other consumption and losses; 14 Total utilization; 15 Estimate; 16 Source. SO SR, RIAFE

1 Vegetables Balance Data Development

Výmera zakrytých plôch (m²)

Covered Areas Acreage in m²

Tabuľka č. 7

Ukazovateľ ¹	Skleníky ²		Pareniská ³		Plochy zakryté fóliami ⁴		Zakryté plochy spolu ⁵	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Celková plocha ⁶	279 674	309 946	1 194	688	237 940	188 277	518 808	498 911
z toho zelenina ⁷	195 471	206 785	360	550	222 498	171 880	418 329	379 215

Prameň: ŠÚ SR⁸

1 Indicator; 2 Greenhouses; 3 Hot-beds; 4 Plastic-foil coverings; 5 Area in total; 6 Area in total; 7 from which vegetable; 8 Source SO SR

V roku 2008 klesla výmera zakrytej plochy o 3,84 %, z toho rozloha plochy pre pestovanie zeleniny o 9,35 %. Výmera plôch zakrytých fóliami zaznamenala pokles o 20,87 %, takmer o polovicu (–42,38 %) klesla rozloha parenísk, no zelenina sa pestovala na väčšej výmere ako v roku 2007. Pokles veľkosti plôch mierne vyrovnal nárast výmery plochy skleníkov o 10,82 %.

Produkcia zeleniny zo zakrytých plôch

Vegetable Production of Covered Areas

Tabuľka č. 8

Ukazovateľ ¹	MJ ²	2004	2005	2006	2007	2008
Zberová plocha ³	ha	173,36	153,59	159,81	115,97	129,36
Produkcía ⁴	t	5 769,50	5 702,5	6 719,2	6 935,3	8 389,6
Hektárová úroda ⁵	t/ha	33,28	37,16	42,05	59,80	64,85

Prameň: ŠÚ SR⁶

1 Indicator; 2 Unit; 3 Area; 4 production; 5 Yield; 6 Source: SO SR

Produkcía zeleniny zo zakrytých plôch v roku 2008 dosiahla výrazné zvýšenie oproti predchádzajúcim rokom, v porovnaní s vlaňajším sa zvýšila sa o 1 454 t (+20,97 %). Vzrástla hektárová úroda (+8,44 %) a rovnako aj plocha o 13,39 ha (+11,55 %).

2.2 Spotreba zeleniny

Spotreba čerstvej zeleniny na obyvateľa v roku 2007 medziročne klesla o 3,35 % na 66,4 kg. Opačný vývoj bol v spotrebe zeleniny vo výrobkoch, ktorá vzrástla o 0,45 % na 88,4 kg. Celkovo sa spotrebovalo 477 375 t zeleniny a zeleninových výrobkov (v hodnote čerstvej zeleniny), čo je nárast o +0,57 %. Čerstvej zeleniny sa celkom spotrebovalo 358 513 t, teda o 3,22 % menej ako v roku 2006.

Vývoj spotreby zeleniny (kg/obyvateľ)

Development of Vegetables Consumption (kg/Capita)

Tabuľka č. 9

Druh ¹	2003	2004	2005	2006	2007	odhad ⁵ 2008	Odporúčaná dávka ⁴
Zelenina a zeleninové výrobky (v hodnote čerstvej) ²	80,9	89,9	86,7	88,0	88,4	100,7	127,9
Zelenina čerstvá ³	58,0	64,7	64,6	68,7	66,4	74,9	-

Prameň: ŠÚ SR⁶

1 Type; 2 Vegetables and veget. products (in fresh veget. equivalent); 3 Fresh vegetables; 4 Recommended consumption; 5 Estimate; 6 Source: SO SR

Spotreba jednotlivých druhov zeleniny (kg/obyvateľ)

Consumption of Individual Types of Vegetables (kg/Capita)

Tabuľka č. 10

Druh zeleniny ¹	Spotreba/obyvateľ ²				
	2003	2004	2005	2006	2007
Zelenina spolu v hodnote čerstvej*³	80,9	89,9	86,7	88,0	88,4
z toho: ⁴					
rajčiaky ⁵	12,8	16,9	15,2	14,7	15,2
cibuľa ⁶	7,5	8,9	7,1	8,2	7,2
cesnak ⁷	1,5	1,2	0,9	1,2	1,5
karfiol a brokolica ⁸	3,4	3,5	2,6	3,1	3,7
kel ⁹	1,5	1,7	2,4	1,1	2,3
kapusta** ¹⁰	18,1	18,1	14,6	15,3	13,4
šalát ¹¹	0,4	0,5	0,8	1,0	1,2
mrkva ¹²	9,5	9,5	9,3	9,4	9,9
petržlen ¹³	2,1	2,3	1,9	2,4	1,7
zeler ¹⁴	1,1	1,1	0,8	0,7	0,8
uhorky*** ¹⁵	4,2	4,8	7,1	7,4	7,1
hrach ¹⁶	0,7	1,0	0,7	0,4	0,4
fazuľa ¹⁷	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5
paprika zeleninová ¹⁸	3,6	4,6	5,3	6,5	6,1
špenát ¹⁹	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
kaleráb ²⁰	2,6	2,7	3,0	3,5	3,5
melóny cukrové a dyňa červená ²¹	3,4	4,7	5,1	4,6	5,8
ostatná zelenina vrátane húb ²²	7,9	7,8	9,4	8,0	8,0

* zelenina čerstvá a zeleninové výrobky v hodnote čerstvého²³

** všetky druhy kapusty (biela, červená, pekingská)²⁴

*** uhorky šalátové a nakladačky²⁵

Prameň: ŠÚ SR²⁶

1 Vegetables type; 2 Consumption in kg per capita; 3 vegetables total in fresh veget. equivalent; 4 of which; 5 Tomatoes; 6 Onion; 7 Garlic; 8 Cauliflower and Broccoli; 9 Kall; 10 cabbage; 11 Lettuce; 12 Carrot; 13 Parsley; 14 Cellery; 15 Cucumbers; 16 Peas; 17 Beans; 18 Sweet pepper; 19 Spinach; 20 Kohlrabi; 21 Honey melons and water melons; 22 Other vegetables include mushrooms; 23 Fresh vegetables and veget. products in fresh veget.; 24 All types of cabbage (white, red, Pekignese); 25 Cucumbers for salad and for pickling; 26 Source: SO SR

V roku 2007 najvýraznejšie klesla spotreba petržlenu (-o 29,17 %). Rovnako klesla aj spotreba kapusty (-12,42 %), cibule (-12,20 %), papriky (-6,15 %) a uhoriek (-4,05 %). Spotreba hrachu, špenátu a kalerábu ostala nezmenená. V najväčšej miere (viac ako dvojnásobne), vzrástla spotreba kelu, konzumácia melónov stúpila o 26,09 %, cesnaku a fazule o 25,00 %. Spotreba ostatných druhov sa zvýšila od 3,40 % do 19,35 %.

Zo všetkých druhov zeleniny sa najviac spotrebovalo kapusty (17,39 %), rajčiakov (16,70 %) a mrkvy (10,68 %).

Vzhľadom na vysokú ponuku zeleniny v roku 2008, odhaduje ŠÚ SR spotrebu zeleniny vo výrobkoch na obyvateľa na 100,7 kg. Znamená to medziročný nárast o 13,91 %.

2.3 Spracovanie a predaj zeleniny

Výroba konzervovanej zeleniny (t)

Production of Preserved Vegetables Processing (t)

Tabuľka č. 11

Výrobok ¹	2005	2006	2007	2008
Sterilizovaná zelenina ⁴	16 453	16 889	11 940	8 588
z toho sterilizované uhorky	4 795	4 395	3 861	1 739
Kvasená kapusta ⁵	5 052	35	8 177	1 638
Zelenina a zmesi nemrazené ⁶	3 845	3 712	-	-
Rajčiakový pretlak ⁷	1 888	2 574	1 929	458
Kečup ⁸	2 935	3 632	4 228	1 672
Sušená koreninová paprika ⁹	32	378	330	50
Zeleninové šťavy ¹⁰	-	107	4 870	160
Spolu	30 205	27 327	31 474	12 566

Prameň: MP SR, ŠÚ SR¹¹

1 Product; 2 Production ; 3 Capacity ; 4 Sterilised vegetables; 5 Sour cabbage; 6 Frozen vegetables and mixture; 7 Tomato concentrate; 8 Ketchup; 9 Dried pepper; 10 Vegetables jices; 11 Source: MA SR, SO SR

V roku 2008 sa vyrobilo na Slovensku 12 566 t konzervovanej zeleniny, čo je najmenšie množstvo od roku 2003. Vyrobil sa 2,5 krát menší objem zeleninových výrobkov. Znížila sa výroba všetkých druhov konzervovanej zeleniny, najviac zeleninových štiav (-96,7 %), sušenej koreninovej papriky (-84,8 %), rajčiakového pretlaku (-76,3 %) a kečupu (-60,5 %). Výroba ostatných druhov klesla viac ako o polovicu, najmenej poklesla výroba sterilizovanej zeleniny (-28,1 %).

ŠÚ SR sleduje výrobu konzervovanej zeleniny len v podnikoch, ktoré majú nad 20 zamestnancov.

Výroba spracovanej zeleniny členmi Slovenského konzervárenského zväzu

V roku 2008 poskytlo informácie o výrobe zeleninových výrobkov 6 členov SKZ, čo je o 2 menej ako v roku 2007. Od roku 2006 objem výroby konzervovanej zeleniny má klesajúci trend, v roku 2008 tvoril medziročný pokles 17,27 %, bolo vyrobených 13 793 t tohto druhu zeleninových výrobkov. Objem výroby všetkých druhov konzervovaných výrobkov klesol, najmä sterilizovanej zeleniny (-31,44 %). Rast výroby bol zaznamenaný len pri rajčiakovom pretlaku (+46,69 %).

Výroba konzervovanej zeleniny (t)

Production and Capacities of Preserved Vegetables Processing (t)

Tabuľka č. 12

Kód CS ²	Výrobok ¹	2004	2005	2006	2007	2008
	Sterilizovaná zelenina ³	12 797	16 881	15 442	11 880	8 145
2005 90 75	Kvasená kapusta ⁴	420	347	151	212	200
2002 90	Rajčiakový pretlak ⁵	2 830	2 448	3 599	2 806	4 032
2103 20 00	Kečup ⁶	730	1 406	1 413	1 774	1 416
	Ostatná zelenina ⁷	-	-	1 137	-	-
	Spolu⁸	16 777	21 082	20 605	16 672	13 793

Prameň: Slovenský konzervársky zväz (SKZ)⁹

1 Product; 2 Item of the Custom Code; 3 Sterilised vegetables; 4 Sour cabbage; 5 Tomato concentrate; 6 Ketchup; 7 Other vegetables; 8 In total; 9 Source: Slovak Cannery Union (SCU)

Výroba sterilizovanej zeleniny v octe (t)

Production of Sterilized Vegetables in Vinegar (t)

Tabuľka č. 13

Položka CS ²	Výrobok ¹	2005	2006	2007	2008
2001 10 00	Uhorky ³	5 820	5 685	4 229	2 972
2001 20 00	Cibuľa ⁴	310	470	322	393
2001 90 20	Plody rodu <i>Capsicum</i> , iné ako sladká paprika alebo pimentos ⁵	1 373	1 204	1 050	499
2001 90 75	Červená repa ⁶	504	958	689	300
2001 90 85	Červená kapusta ⁷	169	53	39	127
2001 90 70	Paprika zel. a červ. ⁸	1 426	2 211	1 483	1 204
2001 90 96	Ostatná zel. ⁹	3 059	1 515	1 087	761
	Spolu¹⁰	12 661	12 096	8 899	6 256

Prameň: SKZ¹¹

1 Product 2 Item of the Custom Code; 3 Cucumbers; 4 Onion; 5 Fruit of the genus *Capsicum* other than sweet pepper or pimentos; 6 Red beet; 7 Red cabbage; 8 Red and green pepper; ; 9 Other vegetable; 10 In total; 11; Source: SCU

Objem výroby zeleniny sterilizovanej v octe v roku 2008 zaznamenal ďalší medziročný pokles, a to o 2 643 t (-29,70 %). Viac ako o polovicu klesla výroba plodov rodu *Capsicum*, takmer o 30 % klesla produkcia uhoriek a ostatnej zeleniny. Na druhej strane viac ako trojnásobne vzrástla výroba červenej kapusty.

Výroba sterilizovanej zeleniny inak ako v octe (t)

Production of Sterilized Vegetables Otherwise as in Vinegar (t)

Tabuľka č. 14

Položka CS ²	Výrobok ¹	2005	2006	2007	2008
2005 10 00	Homogeniz. zelenina ³	388	358	0	465
2005 40 00	Hrášok ⁴	1 136	1 105	429	594
2005 40 00	Steriliz. fazuľka ⁵	240	482	377	59
2005 80 00	Steriliz. kukurica ⁶	291	41	123	60
2005 90 60	Steriliz. mrkva ⁷	36	0	13	100
2005 90 70	Steriliz. zmesi ⁸	430	427	493	369
2005 90 75	Kvasená kapusta ⁹	347	151	212	200
2005 90 80	Lečo ¹⁰	1 718	1 303	1 546	828
2005 90 80	Ostatná zel. ¹¹	-	767	170	27
	Spolu¹²	4 586	4 634	3 363	2 702

Prameň: SKZ¹³

1 Product; 2 Item of the Custom Code; 3 Homogenized vegetable; 4 Peas; 5 Sterilised beans in husk; 6 Sterilised maize; 7 Sterilised carrot; 8 Sterilised mixture; 9 Sour cabbage; 10 Sterilized mixed pepper and tomatoes; 11 Other vegetable; 12 In total; 13 Source: SCU

Rovnako aj produkcia zeleniny sterilizovanej inak ako v octe klesla v roku 2008 oproti roku 2007 o 661 t (-19,66 %). Tento pokles sa najvýraznejšie prejavil v produkcii sladkej kukurice (-51,22 %) a leča (-46,44 %). Naopak, po vlnaňšej absencii sa obnovila výroba homogenizovanej zeleniny a vzrástla výroba sterilizovaného hrášku (+38,46 %).

Pre výrobu zeleninových výrobkov bolo spotrebovaných 15 161 t zeleniny. Znamená to medziročný pokles o 3 408 t (-18,35 %). Výrobky z fazuľky a zeleru sa takmer neprodukovali, použitie týchto druhov zeleniny kleslo o cca 95 %. Nad 70 % kleslo použitie feferónov, červenej repy a petržlenu. Na druhej strane, výrazne (+93,45 %) vzrástlo použitie červenej kapusty do výrobkov. Do spracovania sa zvýšila ešte spotreba hrášku, baraních rohov, kapie a nepatrne aj mrkvy s karotkou.

Spotreba zeleniny vo výrobkoch v roku 2008 (t)

Vegetables Consumption Expressed in Product in 2008 (t)

Tabuľka č. 15

Druh zeleniny ¹	2004	2005	2006	2007	2008
kapusta biela ²	716	442	163	339	202
kapusta červená ³	415	35	25	34	65
zeler ⁴	363	330	56	119	6
mrkva a karotka ⁵	842	742	1 010	738	763
petržlen ⁶	5	0	3	1	0
uhorky nakladačky ⁷	1 967	4 095	3 788	2 256	1 699
paprika zeleninová ⁸	504	613	447	859	454
paprika jabĺčková ⁹	0	9	100	113	100
baranie rohy ¹⁰	534	474	388	176	200
feferóny ¹¹	97	278	222	222	49
kapia ¹²	719	1 172	1 807	864	959
rajčiaky ¹³	16 475	11 942	12 247	10 850	9 338
hrášok ¹⁴	404	402	432	241	296
fazuľka ¹⁵	434	45	202	177	8
cibuľa ¹⁶	466	367	403	413	384
kukurica ¹⁷	287	149	0	69	42
červená repa ¹⁸	465	433	646	397	100
cuketa ¹⁹	306	473	373	160	96
chren ²⁰	-	350	400	541	400
Spolu²¹	24 999	22 352	22 712	18 569	15 161

Prameň: SKZ²²

1 Kind of vegetable; 2 White cabbage; 3 Red cabbage; 4 Celery; 5 Carrot; 6 Parsley; 7 Cucumbers for pickling; 8 Sweet pepper; 9 Apple pepper; 10 Mutton guoins Sweet pepper; 11 Phepherony Sweet pepper; 12 Sweet Sweet pepper; 13 Tomatoes; 14 Peas; 15 Beans; 16 Onion; 17 Maize; 18 Beet root; 19 Zucchini; 20 Horseradish; 21 Total; 22 Source: SCU

V roku 2008 sa predalo do prvovýroby 80 002 t produkcie zeleniny, čo je o 13 771 t (+28,34 %) viac ako predošlý rok. Tento predaný objem predstavuje 25,53 % z celkovej úrody zeleniny.

V porovnaní s rokom 2007 stúpol predaj cesnaku vyše sedemnásťkrát, hrachu viac ako päťnásobne, zeleru vyše dvojnásobne, cibule takmer o polovicu. Naopak, klesol predaj kapusty čínskej takmer 25-násobne, red'kovky viac ako dvadsaťnásobne, kalerábu štvornásobne, mrkvy skorej vyše 2,5 krát. Okrem týchto druhov zeleniny klesol predaj šalátu, uhoriek, papriky, kelu, karfiolu, cibule skorej letnej, kapusty červenej, melónov, mrkvy neskorej, kapusty bielej a petržlenu.

Z predaného množstva sa v najväčšom objeme predali rajčiaky (30,34 %) a suchá cibuľa (7,70 %).

Predaj zeleniny z prvovýroby v roku 2008

Sale of Vegetables in 2008

Tabuľka č. 16

Zelenina ¹	Predaj spolu ²			Z toho predaj v tonách ⁶		
	v tonách ³	v tis. Sk ⁴	Priem. hodnota 1 kg v Sk ⁵	Obchodné a spracov. organizácie ⁷	Ostatný predaj ⁸	Priamy vývoz ³⁶
Zeler ⁹	906	5 480	6,05	884	21	1
Repa červená ¹⁰	353	2 809	5,13	182	111	D
Mrkva skorá ¹¹	354	20 109	5,95	149	187	19
Mrkva neskorá ¹²	5 342	27 090	5,07	4 234	285	823
Petržlen ¹³	1 028	16 454	16,01	792	131	105
Red'kovka ¹⁴	139	1 977	14,20	99	40	D
Kaleráb ¹⁵	403	5 344	13,25	328	61	14
Keľ ¹⁶	510	4 045	7,93	469	35	6
Karfiol ¹⁷	964	10 757	11,16	713	241	9
Kapusta biela skorá ¹⁸	1 678	7 111	4,24	1 253	399	26
Kapusta biela neskorá ¹⁹	7 155	27 816	3,89	5 687	1 468	D
Kapusta červená ²⁰	304	1 701	5,59	261	43	D
Kapusta čínska ²¹	163	1 829	11,20	111	9	44
Uhorky nakladačky ²²	558	4 662	8,35	466	93	D
Uhorky šalátové ²³	1 888	32 240	17,08	1 767	7	115
Melóny cukrové ²⁴	1 607	7 981	4,97	1 215	347	45
Paprika zeleninová ²⁵	2 818	40 284	14,29	1 895	392	532
Rajčiaky ²⁶	25 786	128 527	4,98	25 342	97	347
Cibuľa suchá ²⁷	6 549	34 305	5,24	6 023	514	12
Cibuľa skorá a letná ²⁸	1 129	8 925	7,91	722	405	2
Cesnak suchý ²⁹	225	6 771	30,06	11	215	D
Šalát hlávkový ³⁰	341	3 218	9,44	318	22	D
Špenát ³⁸	3 104	13 965	4,50	3 104	0	D
Hrach záhradný ³¹	389	3 866	9,95	379	10	D
Hrach vylúpaný ³²	1 484	14 689	9,90	1 478	6	D
Cukety ³³	703	2 370	3,37	656	3	44
Ostatná zelenina ³⁴	19 122	145 713	7,62	16 264	745	2 114
Spolu³⁵	85 002	580 038	-	74 802	5 887	4 258

D dôverný údaj³⁷

Prameň: ŠÚ SR³⁹

1 Vegetables; 2 Sale; 3 in tons; 4 in th SKK; 5 Average value 1 kg in SKK; 6 of which sale in tons; 7 Trade and processing org.; 8 Other sale; 9 Celery; 10 Red beet; 11 Early carrot; 12 Late carrot; 13 Parsley; 14 Radish; 15 Kohlrabi; 16 Kale; 17 Cauliflower; 18 Early White cabbage; 19 Late White cabbage; 20 Red cabbage; 21 Pekignese cabbage; 22 Cucumbers for pickling; 23 Cucumbers for salad; 24 Melons; 25 Sweet pepper; 26 Tomatoes; 27 Dry onion; 28 Early and summer onion; 29 Dry garlic; 30 Lettuce; 31 Peas; 32 Peas husked; 33 Zucchini; 34 Other vegetables; 35 Total; 36 Direct export; 37 secret data; 38 Spinach; 39 Source: SO SR

2.4 Kontroly

2.4.1 Kontrola nástrojov organizácie trhu s ovocím a zeleninou

Od 1.1.2008 platí pre výkon kontroly nariadenie Rady (ES) č. 1182/2007 z 26. septembra 2007, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá pre sektor ovocia a zeleniny a menia a dopĺňajú smernice 2001/112/ES a 2001/113/ES a nariadenia (EHS) č. 827/68, (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96, (ES) č. 2826/2000, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 318/2006 a zrušuje nariadenie

(ES) č. 2202/96. Od 1. júla 2008 je NR 1182/2007 zrušené nariadením Rady (ES) č. 361/2008 zo 14. apríla 2008.

2.4.2 Kontrola zhody ovocia a zeleniny s obchodnými normami

Kontrolóri ŠVPP SR vykonali v roku 2008 celkom 3 657 kontrol u podnikateľských subjektov, ktoré sa podieľajú na obchode s ovocím a zeleninou.

Podiel kontrolovaných subjektov na výsledkoch hodnotenia kvality na mieste v roku 2008

Number of Quality Assessment Results on the Spot Inspection in 2008

Tabuľka č. 17

Kategória – subjekt ¹	Počet kontrol ²	Počet HNM ³	Z toho nevyhovujúce HNM	
			počet	%
Prvovýroba ⁵	148	363	4	1,1
Veľkoobchod ⁶	470	1 685	75	4,4
Maloobchod ⁷	2 572	13 079	1 327	10,1
Iné ⁸	467	1 063	7	0,6
Spolu⁹	3 657	16 190	1 413	8,7

Prameň: Štátna veterinárna a potravinová správa SR (ŠVPS SR)¹⁰

1) Category-subject; 2) Number of controls; 3) Number of assessment on the spot inspection; 4) From which non-conform on spot assessment (%); 5) Primary production; 6) Wholesale trade; 7) Retail trade; 8) Others; 9) Total; 10) Source: State Veterinary and Food Administration of SR (SVFA SR)

Na mieste bolo prekontrolovaných 23 591 t ovocia zeleniny, čo je oproti roku 2007 sedemnásobný nárast objemu. Požiadavkám nevyhovelo 260 t, čo predstavuje 1,1 %. V porovnaní s rokom 2007, kedy požiadavkám hodnotenia na mieste nevyhovelo 9,8 %, sa kvalita zeleniny a ovocia zlepšila.

Hodnotenie kvality ovocia a zeleniny na mieste v roku 2008 (kg)

Fruits and Vegetables Quality Assessment on the Spot Inspection in 2008 (kg)

Tabuľka č. 18

Hodnotenie na mieste ¹	Množstvo ²	Vyhovujúce ³	Nevyhovujúce ⁴
Celkové množstvo ⁵	23 590 671,76	23 330 835,86	259 835,90

Prameň: ŠVPS SR⁶

1) Assessment on the spot; 2) Amount; 3) Conforming; 4) Non-conforming; 5) Amount total; 6) Source: SVFA SR

Hodnotenie na mieste v roku 2008 (kg)

Assessment on the Spot Inspection in 2008 (kg)

Tabuľka č. 19

Druh ¹	Množstvo ² (kg)	Z toho nevyhovelo ³ (kg)	Počet kontrol ⁴	Z toho nevyhovelo ³
Kapusta a kel ⁴	379 995,95	6 241,60	826	52
Karfiol ⁵	145 935,06	905,40	363	30
Mrkva ⁶	532 252,09	5 624,64	755	106
Šalát ⁷	14 822,35	255,71	240	25
Dyňa červená ⁸	213 885,00	16 614,00	133	11
Melón cukrový ⁹	11 588,45	3 303,90	63	9
Uhorky ¹⁰	849 131,74	2 430,94	742	65
Paprika zeleninová ¹¹	535 199,08	11 911,63	1 430	147
Rajčiaky ¹²	730 686,03	41 862,42	1 559	109
Cuket ¹³	3 825,00	67,00	32	3
Cibuľa ¹⁴	415 071,76	5 042,38	650	79
Cesnak ¹⁵	12 033 769,61	1 751,51	325	52
Pór ¹⁶	5 920,00	322,40	171	24
Špargľa ¹⁷	5 932,00	42,00	15	5
Šampiňóny ¹⁸	2 560,40	39,90	25	6
Spolu¹⁹	15 880 574,52	96 415,43	7 329	723

Prameň: ŠVPS SR²⁰

1 Type; 2 Amount; 3 From which non-conform; 4 Cabbage and Savoy cabbage; 5 Cauliflower; 6 Carrot; 7 Letuce 8 Water melon; 9 Honey melons; 10 Cucumbers; 11 Sweet pepper; 12 Tomatoes; 13 Zucchini; 14 Onion; 15 Garlic; 16 Leek; 17 Asparagus; 18 Fly agaricus; 19 In total; 20 Source: SCFA SR

Cielené kontroly v roku 2008

V roku 2008 ŠVPS SR vyhlásila 4 cielené kontroly, z toho 2 kontroly zeleniny. Inšpektori vykonali celkovo 1 227 kontrol, pri ktorých bolo prekontrolovaných 4 332 vzoriek. Z tohto množstva nevyhovelo požiadavkám kvality 404 vzoriek, čo predstavuje 18 070,61 kg.

Cielená kontrola OZ č. 156/2008 zameranej na obchodnú kvalitu ovocia a zeleniny: bolo vykonaných 316 kontrol zhody s obchodnými normami. Z uvedeného počtu bolo 196 kontrol v hypermarketoch a supermarketoch. Inšpektori hodnotili celkom 1 648 plodín, čo predstavuje množstvo 303 888,33 kg. Z hodnoteného počtu vyhovelo požiadavkám noriem kvality 1 476 plodín. Objem 6 468,84 kg, čo predstavuje 172 plodín nevyhovelo požiadavkám noriem kvality.

Cielená kontrola OZ č. 180 zameraná na kontrolu obchodnej kvality predávaného čerstvého ovocia a zeleniny v predvianočnom období: v období od 1.12. až 23.12. inšpektori vykonali 271 kontrol obchodnej kvality predávaného čerstvého ovocia a zeleniny. Kontroly boli vykonané prednostne v hyper a supermarketoch. Celkovo bola vykonaná kontrola zhody s obchodnými normami u 1 503 plodín, v objeme 182 116,46 kg. Z tohto množstva 1 400 plodín vyhovelo požiadavkám noriem kvality a 103 plodín s celkovou hmotnosťou 4 608,96 kg nevyhovelo.

V období od 15.12. až 21.12. sa vykonali dve kontrolné akcie obchodnej kvality predávaného čerstvého ovocia a zeleniny na vianočných trhoch organizovaných MP SR v priestoroch dostihovej dráhy v Bratislave. Všetky prekontrolované dávky boli v súlade s príslušnými nariadeniami Komisie ES.

Kontrola dovozu a vývozu ovocia a zeleniny

V roku 2008 bolo pri dovoze z tretích krajín s uznanou inšpekčnou službou skontrolovaných 11 zásielok tovaru. Na základe analýzy rizika boli zásielky kontrolované náhodným výberom. Zásielky pochádzali z Maroka a Turecka. Plodiny boli hodnotené ako vyhovujúce. Spolu bolo prekontrolovaných 136,26 t plodín.

Kontrola dovozu a vývozu z tretích krajín

Kontrola pri dovoze a vývoze sa týkala tretích krajín bez uznanej inšpekčnej služby, tzn., že kontroly boli vykonané pri každom dovoze a vývoze. Pri **dovoze** plodín z tretích krajín bolo prekontrolovaných 96 zásielok. Pri **vývoze** do tretích krajín bolo skontrolovaných 631 zásielok.

Celkové porovnanie počtu kontrol v rokoch 2003 až 2008

Comparison of Total Number of Controls in 2003-2008

Tabuľka č. 20

Subjekt	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Index 2008/07
Prvovýroba ¹	216	275	154	175	131	148	112,98
Veľkoobchod ²	750	670	382	529	351	470	133,90
Maloobchod ³	3 345	1 814	1 154	2 860	2 275	2 572	113,05
Iné ⁴	-	-	-	152	373	467	125,20
Spolu⁵	4 311	2 759	1 690	3 716	3 130	3 657	116,84

Prameň: ŠVPS SR⁶

1 Basic industry; 2 Wholesale trade; 3 Retail trade; 4 Another; 5 In total; 6 SVFA SR

V roku 2008 prišlo k nárastu počtu kontrol oproti roku 2007 o 527 kontrol. Počet hodnotení na mieste vykonaných v roku 2008 dosiahol v sledovanom období bol vyšší ako v roku 2007 o 2 279 hodnotení. Na jednu kontrolu vychádza rovnaká úroveň počtu hodnotení na mieste, a to 4,4. Počet nevyhovujúcich vzoriek v roku 2008 predstavuje 8,7 % porušenosť, v roku 2007 dosiahla porušenosť 9,3 %.

2.4.3 Kontrola zdravotnej bezpečnosti čerstvého ovocia a zeleniny

Štátna veterinárna a potravinová správa vykonáva kontrolu zdravotnej neškodnosti surovín a potravín rastlinného pôvodu v zmysle Zákona č. **152/95** o potravinách v znení neskorších predpisov a Nariadení Rady (ES) č. **178/2002**, č. **852/2004** a č. **882/8004**.

V oblasti čerstvého a spracovaného ovocia, zeleniny, zemiakov, húb a suchých škrupinových plodov boli v r. 2008 hodnotené v laboratóriách ŠVPÚ nasledovné počty vzoriek:

Kontrola zdravotnej bezpečnosti v roku 208

Health Safety Control in 2008

Tabuľka č. 21

Druh potravín ¹	Množstvo ² (ks)	Nevyhovujúce ³ (ks)	Nevyhovujúce ³ (%)	Dôvod nevyhovenia ⁴
Čerstvé ovocie , zelenina a zemiaky ⁵	1 222	24	1,96	Rezíduá pesticídov, dusičnany, sensorika, označenie ⁹
Spracované ovocie , zelenina a zemiaky ⁶	1 563	91	5,82	Aditívne látky, použitie nevhodnej suroviny, aflatoxíny, cín, plesne, sensorika ¹⁰
Huby a výrobky z nich ⁷	119	6	5,04	Aditívne látky, nízky pevný podiel, označenie ¹¹
Suché škrupinové plody ⁸	546	29	5,31	Aflatoxíny, sensorika, škodcovia ¹²

Prameň: ŠVPS SR⁹

1 Food kind; 2 Amount; 3 Non conforming; 4 Reason; 5 Fresh fruit, vegetables and potatoes; 6 Processed fruit, vegetables and potatoes; 7 Mushrooms and products of them; 8 Nuts; 9 Pesticide residues nitrate, sensory valuation, labelling; 10 Additive substances, application unseasonably raw materials, aflatoxins, tin, moulds, sensory valuation; 11 Additive substances, low solid share, labelling; 12 Aflatoxins, sensory valuation, insects; 13 Source: SVFA SR

Cielená kontrola Kontrola veľkonočného tovaru v obchodnej sieti

V komoditách ovocie, zelenina a škrupinové plody bolo na mieste prekontrolovaných 13 875 druhov, nedostatky boli zaznamenané v 71 prípadoch, čo predstavuje 0,51 %.

Zistené nedostatky v tejto komodite: nevyhovujúce organoleptické vlastnosti (chuť a vôňa) výrobku „kvasená kapusta“; predaj plesnivého, zvädnutého, nahnitého ovocia a zeleniny; chýbajúce údaje v označení zemiakov (farba dužiny, tvar hlúz, odroda); chýbajúce označenie kvasenej kapusty; predaj balenej cibule a cesnaku a pomarančov bez označenia v štátnom jazyku; predaj výrobkov po dátume minimálnej trvanlivosti (pistácie, polievková zmes na tácke); nedodržanie skladovacích teplôt pri predaji balenej zeleniny, kvasenej kapusty a balených šampiňónov; predaj mrkvy, kapusty hlávkovej a cibule bez akéhokoľvek označenia; zistený výskyt škodcov (zámotky a mŕtvi škodcovia) v pražených solených pistáciách; nesúlad v označení krajiny pôvodu na predajnom mieste a na pôvodnom obchodnom obale.

Kontroly vianočného tovaru v obchodnej sieti: -kontrola zdravotnej bezpečnosti nakladanej zeleniny, sušeného ovocia a suchých škrupinových plodov.

Spolu bolo vykonaných 1 213 kontrol. Priamo na mieste bolo prekontrolovaných 59 697 druhov tovaru, z ktorých nevyhovelo požiadavkám legislatívy 262 druhov, čo predstavuje 0,44 %.

Najčastejšie nedostatky zistené inšpektormi priamo pri predaji boli nasledovné: chýbajúce označenie výrobku v štátnom jazyku; neuvedený dátum minimálnej trvanlivosti; nedodržané teplotné podmienky skladovania kvasenej kapusty; na figách neuvedený spôsob technologickej úpravy; prítomnosť molí v datliach; na balenej nakladanej kapuste neuvedená hmotnosť výrobku; predaj deformovaného, nahnitého a plesnivého ovocia a zeleniny.

2.5 Ceny zeleniny

Podľa údajov PPA-ATIS ceny zeleniny od pestovateľov sa v roku 2008 v porovnaní s predchádzajúcim rokom vyvíjali nerovnomerne. Priemerné ceny koreňovej zeleniny (mrkvy a petržlenu) sa v porovnaní s rokom 2007 výrazne zvýšili. Ceny domácej bielej hlávkovej kapusty sa znížili, ale cena kapusty z importu sa výrazne zvýšila (+28,1 %), čo bolo spôsobené jej nedostatkom v zimných mesiacoch. Odbyt plodovej zeleniny charakterizovali veľké výkyvy podľa množstva importovanej zeleniny. Nákupná cena domácich rajčiakov stúpla (+8,6 %), odbytová cena z importu klesla (-6,2 %). Cena papriky sa znížila len u domácich výrobcov (-4,4 %), vo veľkoobchode sa cena papriky zvýšila (+9,4 %) a cena importovanej papriky sa nemenila. Priemerné ceny šalátových uhoriek sa v porovnaní s rokom 2007 znížili (nákupná cena domácich aj odbytová dovozových rovnako o 7,3 % a odbytová domácich o 9,2 %). Dobrá úroda cibule v EÚ mala za následok výrazný pokles jej cien (-31,9 % od pestovateľov a odbytová z importu o 29,1 %).

Nákupné ceny zeleniny od výrobcov (Sk/kg)

Vegetables Producers Cost Prices (SKK/kg)

Tabuľka č. 22

Druh/cena ¹	2008			2007	Vývoj 2008/07 ⁵	
	minimálna ²	maximálna ³	priemerná ⁴	priemerná ⁴	Sk/kg	%
Mrkva ⁶	3,00	12,00	7,01	6,14	0,87	14,2
Petržlen ⁷	8,00	35,00	18,96	17,40	1,56	9,0
Kapusta hlávková biela ⁸	3,00	12,00	5,18	5,66	-0,48	-8,5
Rajčiaky rýchléné ⁹	6,00	55,00	23,67	21,79	1,88	8,6
Paprika rýchléná ¹⁰	10,00	95,00	22,96	24,01	-1,05	-4,4
Uhorky šalátové ¹¹	4,00	35,00	15,24	16,44	-1,20	-7,3
Cibuľa ¹²	3,00	12,00	6,45	9,47	-3,02	-31,9

Prameň: PPA, ATIS¹³

1 Type/price; 2 Minimum; 3 Maximum; 4 Average; 5 Course of; 6 Carrot; 7 Parsley; 8 White cabbage; 9 Tomatoes forced; 10 Sweet pepper forced; 11 Cucumbers for salad; 12 Onion; 13 Source:APA, ATIS

Odbytové ceny zeleniny z domácej produkcie (Sk/kg)

Domestic Production Vegetables Distribution Cost (SKK/kg)

Tabuľka č. 23

Druh/cena ¹	2008			2007	Vývoj 2008/07 ⁵	
	minimálna ²	maximálna ³	priemerná ⁴	priemerná ⁴	Sk/kg	%
Mrkva ⁶	5,00	23,00	11,41	10,55	0,86	8,2
Petržlen ⁷	13,00	58,90	30,89	25,08	5,81	23,2
Kapusta hlávková biela ⁸	3,00	22,00	9,15	9,41	-0,26	-2,8
Rajčiaky rýchléné ⁹	14,90	55,00	31,19	29,69	1,50	5,1
Paprika rýchléná ¹⁰	13,90	105,00	35,07	32,07	3,00	9,4
Uhorky šalátové ¹¹	9,00	56,00	21,29	23,44	-2,15	-9,2
Cibuľa ¹²	3,00	17,00	10,20	13,56	0,86	8,2

Prameň: PPA, ATIS¹³

1 Type/price; 2 Minimum; 3 Maximum; 4 Average; 5 Course of; 6 Carrot; 7 Parsley; 8 White cabbage; 9 Tomatoes forced; 10 Sweet pepper forced; 11 Cucumbers for salad; 12 Onion; 13 Source:APA, ATIS

Odbytové ceny zeleniny z importu (Sk/kg)

Import Vegetables Distribution Cost (SKK/kg)

Tabuľka č. 24

Druh/cena ¹	2008			2007	Vývoj 2008/07 ⁵	
	minimálna ²	maximálna ³	priemerná ⁴	priemerná ⁴	Sk/kg	%
Mrkva ⁶	6,90	27,90	13,58	10,57	3,01	28,5
Petržlen ⁷	12,00	65,00	33,18	25,25	7,93	31,4
Kapusta hlávková biela ⁸	4,20	31,00	12,27	9,58	2,69	28,1
Rajčiaky rýchlené ⁹	11,90	69,00	32,19	34,33	-2,14	-6,2
Paprika rýchlená ¹⁰	15,90	97,90	57,28	57,10	0,18	0,3
Uhorky šalátové ¹¹	12,90	51,00	30,08	32,44	-2,36	-7,3
Cibuľa ¹²	4,90	17,00	9,65	13,61	-3,96	-29,1

Prameň: PPA, ATIS¹³

1 Type/price; 2 Minimum; 3 Maximum; 4 Average; 5 Course of; 6 Carrot; 7 Parsley; 8 White cabbage; 9 Tomatoes forced; 10 Sweet pepper forced; 11 Cucumbers for salad; 12 Onion; 13 Source:APA, ATIS

Okrem cien piatich druhov zeleniny (uhorky nakladačky, dyňa červená, šalát hlávkový, kapusta biela a cibuľa bez vňate) išli ceny výrobcov ostatných druhov zeleniny medziročne hore. Najvýraznejšie sa to prejavilo na cene papriky (+11,33 %), kelu hlávkového (+9,34 %) a petržlenu s vňaťou (+9,14 %). Pokles ceny bol najvýraznejší u cibule bez vňate (-8,30 %).

Ceny výrobcov zeleniny v SR v roku 2008 (Sk/t)

Producers' Prices of Vegetables in the SR in 2008 (SKK/t)

Tabuľka č. 25

Zelenina ¹	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer roka ²
Zeler s vňaťou ³	0	0	0	0	0	0	13 670	13 320	13 480	11 540	0	0	13 272
Zeler bez vňate ⁴	10 300	9 890	9 910	10 080	0	0	0	0	9 210	10 500	11 480	12 000	11 007
Červená repa ⁵	5 190	5 460	5 390	5 460	0	0	0	5 330	5 270	5 140	5 290	5 320	5 326
Karotka s vňaťou ⁶	0	0	0	0	16 970	16 230	11 340	11 090	0	0	0	0	13 867
Karotka bez vňate ⁷	6 420	6 600	6 630	6 720	6 970	0	9 000	8 550	8 840	6 400	7 800	5 700	7 115
Petržlen s vňaťou ⁸	0	0	0	0	15 060	14 190	12 880	12 320	13 620	13 290	0	0	13 275
Petržlen bez vňate ⁹	12 000	12 970	13 750	13 950	14 030	0	13 760	13 190	13 830	13 900	14 250	13 200	13 529
Cibuľa s vňaťou ¹⁰	0	0	0	0	31 160	30 170	30 280	27 970	0	0	0	0	30 368
Cibuľa bez vňate ¹¹	8 550	9 100	8 900	9 160	8 980	8 120	9 125	8 600	8 420	7 500	7 130	6 940	8 372
Dyňa červená ¹²	0	0	0	0	0	0	7 790	5 600	5 780	0	0	0	5 821
Uhorky nakladačky ¹³	0	0	0	0	0	0	15 000	13 800	17 860	0	0	0	15 153
Uhorky šalátové ¹⁴	0	0	0	38 920	28 850	16 030	12 130	9 160	14 210	17 570	17 980	0	22 429
Rajčiaky konzumné ¹⁵	0	0	0	50 440	50 250	28 330	19 110	12 790	14 870	16 890	17 990	0	32 936
Rajčiaky priemyselné ¹⁶	0	0	0	0	0	0	0	3 830	3 420	3 780	3 830	0	3 597
Kaleráb s vňaťou ¹⁷	0	0	32 050	41 060	40 980	23 730	17 270	13 170	15 580	0	0	0	32 151
Kaleráb bez vňate ¹⁸	6 080	5 640	6 250	5 820	0	5 770	6 190	5 200	5 400	5 800	5 250	5 850	5 806
Kel hlávkový ¹⁹	7 130	7 800	0	0	11 090	10 120	7 080	5 860	6 630	8 395	9 260	7 985	8 018
Karfiol ²⁰	0	0	0	15 360	17 240	16 180	16 840	15 180	14 090	13 900	13 500	15 300	15 099
Kapusta biela ²¹	3 710	4 100	5 000	0	5 820	5 640	6 180	5 483	5 258	4 810	3 850	3 400	5 002
Paprika zeleninová ²²	0	0	0	80 670	81 220	37 630	22 810	14 425	15 235	14 200	16 120	0	20 738
Šalát hlávkový ²³	38 642	44 960	45 230	40 470	30 110	19 680	0	0	23 140	24 130	25 670	31 830	39 426

0- neuskutočnený pohyb²⁴

Prameň: ŠÚ SR²⁵

1 Vegetable type; 2 Year' s average; 3 Celera with tops; 4 Celery without tops; 5 Beetroot; 6 Carrots with tops; 7 Carrots without tops; 8 Parsley with tops; 9 Parsley without tops; 10 Onion with tops; 11 Onion without tops; 12 Red water-melon; 13 Gherkins; 14 Salad cucumbers; 15 Tomatoes; 16 Tomatoes for industrial use; 17 Kohlrabi with tops; 18 Kohlrabi without tops; 19 Savoy cabbage; 20 Cauliflower; 21 White cabbage; 22 Capsicum; 23 Lettuce; 24 non realized movement; 25 Source: SO SR

2.6 Zahranický obchod so zeleninou

2.6.1 Zahranický obchod SR so všetkými krajinami spolu

V roku 2008 vzrástol vývoz čerstvej zeleniny o 6,98 %, ale dovoz vzrástol výraznejšie, o 13,74 %. Záporné saldo sa prehýbilo, oproti roku 2007 vzrástlo o 15,66 % (+26,684 tis. Sk, resp. 404 717 t). Na Slovensko sa doviezlo celkom 248 774 t čerstvej zeleniny. Najväčšie množstvo prišlo z Poľska (18,90 % z celkového dovozu), Českej republiky (12,22 %), Nemecka (10,88 %), Španielska (8,50 %), Holandska (7,98 %) a Maďarska (7,83 %).

Vyviezli sme 51 682 t zeleniny, vyše polovica vývozu (52,43 %) smerovala do Českej republiky, 29,26 % do Maďarska, 5,86 % do Poľska, 2,79 % do Nemecka a 2,11 % do Rakúska.

Bilancia zahraničného obchodu SR so zeleninou

(CS 0702 – 0712, 0807)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Vegetables in the SR

Tabuľka č. 26

Rok ¹	(t) ²			(tis. Sk) ³		
	Vývoz ⁵	Dovoz ⁶	Rozdiel ⁷	Vývoz ⁵	Dovoz ⁶	Saldo ⁴
1999	49 955	65 265	-15 310	698 931	892 751	-202 820
2000	46 827	85 482	-38 655	690 110	938 066	-247 956
2001	44 940	80 767	-35 827	868 993	1 219 720	-350 727
2002	47 958	95 149	-47 191	872 863	1 463 848	-590 985
2003	49 601	103 666	-54 065	790 125	1 422 983	-632 945
2004	42 282	137 695	-95 413	730 791	1 931 021	-1 200 230
2005	43 157	148 110	-104 953	991 955	2 567 681	-1 575 726
2006	49 932	191 696	-141 764	1 145 442	3 538 187	-2 392 745
2007	48 308	218 716	-170 408	1 227 598	3 999 689	-2 772 091
2008	51 682	248 774	-197 092	1 251 903	4 428 711	-3 176 808

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, , MP SR k 29.5.2008⁸

1 Year; 2 Data in tonnes; 3 Data in th. of SKK; 4 Balance; 5 Import total; 6 Export total; 7 Difference; 8 Source: Customs Directorate of the SR, SO SR, MA SR to the May, 29, 2008

V dovoze hlávkového šalátu došlo v roku 2008 o takmer 60 % navýšenie. Významne vzrástol dovoz rajčiakov (+40,81 %), zeleniny sušenej, drvenej alebo v prášku (+36,57 %), ružičkového kelu (+29,01 %), karfiolu a brokolice (+28,36 %) a uhoriek (+23,49 %).

O viac ako polovicu (-52,17 %) klesol dovoz strukovín a o 38,69 % sa znížil import rajčiakovej šťavy.

Celkový dovoz vybraných druhov zeleniny do SR (t)

Total Import of the Selected Types of Vegetables to the SR (t)

Tabuľka č. 27

Položka CS ¹	Zelenina	2004	2005	2006	2007	2008
0702 00 00	Rajčiaky ³	19 167	19 355	27 122	29 292	41 246
0703 10	Cibuľa ⁴	12 696	11 311	19 447	23 495	22 308
0703 20 00	Cesnak ⁵	4 243	2 484	3 384	3 119	2 922
0703 90 00	Pór ⁶	1 625	1 719	1 614	2 258	2 562
0704 10	Karfiol, brokolica ⁷	6 678	5 359	5 729	10 790	13 850
0704 20 00	Ružičkový kel ⁸	424	395	385	586	756
0704 90 10	Kapusta biela, červená ⁹	19 034	23 479	24 958	24 594	24 158
0705	Šalát hlávkový ¹⁰	941	1 800	2 211	3 705	5 876
0706 10 00	Mrkva ¹¹	13 280	11 401	17 673	19 970	20 755
0707 00	Uhorky ¹²	5 951	9 844	1 755	12 657	15 630
0708	Strukoviny ¹³	199	77	490	1 154	552
0709	Ostatná zelenina čerstvá alebo chladená ¹⁴	11 719	14 653	20 314	20 243	22 829
0710	Zelenina varená alebo zmrazená ¹⁵	6 746	10 733	15 672	17 755	17 555
0711	Zelenina dočasne konzervovaná ¹⁶	278	11	189	356	299
0712	Zelenina sušená, drvená alebo v prášku ¹⁷	1 382	2 696	1 445	1 791	2 446
0807	Melóny ¹⁸	20 437	21 052	23 734	28 178	32 593
2001	Zelenina v octe ¹⁹	1 188	6 335	9 212	10 521	9 127
2002	Rajčiaky konzervované inak ako v octe ²⁰	4 125	4 103	4 885	4 931	5 431
2004 90	Ostatná zel. konzervovaná inak ako v octe, mrazená ²¹	747	515	775	1 761	1 975
2005	Ostatná zel. konzervovaná inak ako v octe, nemrazená ²²	13 595	17 905	19 513	19 803	21 484
2009 50	Rajčinová šťava ²³	386	1 179	1 233	1 189	729
2103 20 00	Kečup ²⁴	7 494	7 778	7 566	6 815	7 035

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MP SR k 29.5.2008²⁵

1 Customs Tariff Book Item; 2 Vegetables; 3 Tomatoes; 4 Onion; 5 Garlic; 6 Leek; 7 Cauliflower; 8 Brussels sprouts; 9 White and red White cabbage; 10 Lettuce; 11 Carrot; 12 Cucumbers; 13 Legumes 14 Other vegetables fresh or cooled 15 Vegetables boiled or frozen; 16 Vegetables temporarily preserved; 17 Vegetables dried, crushed or powdered; 18 Melons; 19 Vegetable in vinegar; 20 Tomatoes otherwise as in vinegar; 21 Other vegetable otherwise as in vinegar, frozen; 22 Other vegetable otherwise as in vinegar, non-frozen; 23 Tomatoes juice; 24 Ketchup; 25 Source: Customs directorate of the SR, SO SR, MA SR to the May, 29, 2008

V roku 2008 boli najviac dovážaným druhom zeleniny na Slovensko rajčiaky (16,58 % z celkového dovozu zeleniny), nasledujú melóny (13,10 %) a kapusta (9,71 %).

Najväčší podiel na objeme vývozu čerstvej zeleniny zo Slovenska mali v roku 2008 rajčiaky (29,78 % z celkového vývozu zeleniny). Vyviezlo sa takmer štvornásobné množstvo ostatnej zeleniny konzervovanej inak ako v octe, mrazenej a takmer trojnásobný objem rajčinovej šťavy a takmer dvojnásobný objem rajčiakov. Výrazne (+73,72 %) sa zvýšil vývoz ostatnej zeleniny konzervovanej inak ako v octe, nemrazenej, vývoz zeleniny sušenej, drvenej alebo v prášku (+50,54 %), karfiolu a brokolice (+36,35 %) a melónov (+13,71 %).

Celkový vývoz vybraných druhov zeleniny zo SR (t)

Total Export of the Selected Types of Vegetables from the SR (t)

Tabuľka č. 28

Položka CS ¹	Zelenina	2004	2005	2006	2007	2008
0702 00 00	Rajčiaky ³	2 092	6 611	8 338	8 307	15 393
0703 10	Cibuľa ⁴	1 037	1 192	2 494	5 493	2 630
0703 20 00	Cesnak ⁵	135	205	190	434	242
0703 90 00	Pór ⁶	25	85	162	147	114
0704 10	Karfiol, brokolica ⁷	373	667	550	1 298	1 640
0704 20 00	Ružičkový kel ⁸	19	8	0	0	13
0704 90 10	Kapusta biela, červená ⁹	1 936	3 852	3 373	2 466	1 718
0705	Šalát hlávkový ¹⁰	138	296	167	124	141
0706 10 00	Mrkva ¹¹	1 032	1 049	2 281	1 650	1 580
0707 00	Uhorky ¹²	3 726	3 053	3 494	2 493	1 756
0708	Strukoviny ¹³	135	146	672	925	630
0709	Ostatná zelenina čerstvá alebo chladená ¹⁴	6 081	9 717	8 056	7 859	7 602
0710	Zelenina varená alebo zmrazená ¹⁵	8 836	8 757	11 003	13 760	14 556
0711	Zelenina dočasne konzervovaná ¹⁶	197	6	40	0	-
0712	Zelenina sušená, drvená alebo v prášku ¹⁷	150	135	171	111	167
0807	Melóny ¹⁸	3 886	5 324	6 925	1 594	1 774
2001	Zelenina v octe ¹⁹	3 820	4 708	3 886	4 319	4 486
2002	Rajčiaky konzervované inak ako v octe ²⁰	1 324	1 611	2 749	2 643	2 665
2004 90	Ostatná zelen. konzervovaná inak ako v octe, mrazená ²¹	4 198	10	6	12	46
2005	Ostatná zelen. konzervovaná inak ako v octe, nemrazená ²²	1 920	4 601	9 708	4 007	6 961
2009 50	Rajčinová šťava ²³	-	3	46	41	112
2103 20 00	Kečup ²⁴	373	1 487	3 948	2 825	1 620

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, , MP SR k 29.5.2008²⁵

1 Customs Tariff Book Item; 2 Vegetables; 3 Tomatoes; 4 Onion; 5 Garlic; 6 Leek; 7 Cauliflower; 8 Brussels sprouts; 9 White and red White cabbage; 10 Lettuce; 11 Carrot; 12 Cucumbers; 13 Legumes 14 Other vegetables fresh or cooled 15 Vegetables boiled or frozen; 16 Vegetables temporarily preserved; 17 Vegetables dried, crushed or powdered; 18 Melons; 19 Vegetable in vinegar; 20 Tomatoes otherwise as in vinegar; 21 Other vegetable otherwise as in vinegar, frozen; 22 Other vegetable otherwise as in vinegar, non-frozen; 23 Tomatoes juice; 24 Ketchup; 25 Source: Customs directorate of the SR, SO SR, MA SR to the May, 29, 2008

Bilancia zahraničného obchodu SR so spracovanou zeleninou

(CS 2001, 2002, 2004 90, 2005, 2009 50, 2103 20)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Processed Vegetables

(2001, 2002, 2004 90, 2005, 2009 50, 2103 20)

Tabuľka č. 29

Rok ¹	(t) ²			(tis. Sk) ³		
	Export	Import	Rozdiel ⁴	Export	Import	Saldo ⁵
1999	5 744	16 422	-10 678	184 015	476 694	-292 679
2000	4 664	18 898	-14 234	151 171	561 227	-410 056
2001	12 420	20 612	-8 192	328 096	615 510	-287 414
2002	8 862	24 410	-15 548	245 554	676 335	-430 781
2003	8 520	24 404	-15 884	212 817	660 510	-447 693
2004	7 441	30 494	-23 053	174 712	875 761	-701 049
2005	12 420	37 815	-25 395	315 770	1 115 823	-800 053
2006	20 342	43 182	-22 840	469 700	1 355 812	-886 112
2007	13 847	45 023	-31 176	460 910	1 398 527	-937 617
2008	15 890	45 783	-29 893	411 464	1 424 785	-1 013 321

Prameň Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MP SR k 29.5.2008⁶

1 Year; 2 Data in tonns; 3 Data in th. SKK; 4 Difference; 5 Balance; 6.Source: Customs Directorate of the SR, SO SR, MA SR to the May, 29, 2008

Na dovoze spracovanej zeleniny mala najvýraznejší podiel zelenina konzervovaná nie v octe, nezmrazená (46,93 %). Bola dovezená hlavne z Českej republiky (28,25 %), Maďarska (19,01 %), Talianska (11,73 %) a z Poľska (9,61 %). Druhým najvýznamnejším dovezeným artiklom zo spracovanej zeleniny bola zelenina konzervovaná v octe (19,94 %). Jej najväčší objem sa doviezol z Českej republiky (61,10 %) a Poľska (13,02 %).

Vo vývoze spracovanej zeleniny dominovali rovnaké druhy ako v dovoze. Z celkového vývozu spracovanej zeleniny sa vyviezlo 43,81 % zeleniny konzervovanej nie v octe, nezmrazenej (86, 49 % do Českej republiky) a 28,23 % zeleniny konzervovanej v octe (55,92 % do Českej republiky, 19,41 % do Poľska a 14,77 % do Maďarska).

2.6.2 Zahraničný obchod SR s krajinami EÚ

Aby sa znížilo zaťaženie malých a stredných podnikov, určuje sa samotná spravodajská povinnosť ako aj jej rozsah podľa súhrnnej ročnej hodnoty prijatí resp. odoslání uskutočnených spravodajskou jednotkou. Za týmto účelom Štatistický úrad SR každoročne určí oddelene pre prijatie a odoslání tovaru **prahy oslobodenia** a **prahy zjednodušenia**. Tieto prahy sa vypočítajú tak, aby spĺňali kritériá stanovené legislatívou EÚ - NK (ES) č. 1982/2004, ktorým sa vykonáva NR (ES) č. 638/2004 o štatistike Spoločenstva o obchodovaní s tovarom medzi členmi.

Na rok 2008 platil prah oslobodenia 5 000 000 Sk pre prijatie a 10 000 000 Sk pre odoslání. Práh zjednodušenia bol stanovený na 24 000 000 Sk pre prijatie a 60 000 000 Sk pre odoslání.

Na rok 2009 platí prah oslobodenia 200 000 € pre prijatie a 400 000 € pre odoslání. Práh zjednodušenia bol stanovený na 800 000 € pre prijatie a 2 000 000 € pre odoslání.

Bilancia zahraničného obchodu SR so zeleninou s EÚ
(CS 0702 – 0712, 0807)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Vegetables in the SR with EU (0702 – 0712, 0807)

Tabuľka č. 30

Rok ¹	Krajiny ⁸	(t) ²			(tis. Sk) ³		
		Odoslanie ⁵	Prijatie ⁶	Rozdiel ⁷	Odoslanie ⁵	Prijatie ⁶	Saldo ⁴
2003	EÚ-15	1 328	38 368	-37 040	122 760	600 014	-477 254
2004	EÚ-25	29 955	124 123	-94 168	569 971	1 580 210	-1 010 239
2005	EÚ-25	41 926	134 108	-92 182	914 358	2 143 149	-1 228 791
2006	EÚ-27	49 103	168 733	-119 630	1 089 398	2 972 771	-1 883 373
2007	EÚ-27	47 154	191 754	-144 600	1 163 491	3 351 023	-2 187 532
2008	EÚ-27	49 223	219 088	-169 865	1 174 019	3 715 322	-2 541 303

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MP SR k 29.5.2008⁹

1 Year; 2 Data in tonns; 3 Data in th. of SKK; 4 Balance; 5 Consignation; 6 Receipt; 7 Difference; 8 States; 9 Note: data of the 13th of September 2005; 10 Source: Customs Directorate of the SR, SO SR, MA SR to the May, 29, 2008

Zahraničný obchod s krajinami EÚ-27 v roku 2008 tvoril 88,07 % svetového dovozu a 95,24 % vývozu.

Bilancia zahraničného obchodu SR so spracovanou zeleninou s EÚ
(CS 2001, 2002, 2004 90, 2005, 2009 50, 2103 20)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Processed Vegetables in the SR with EU (0702 – 0712, 0807)

Tabuľka č. 31

Rok ¹	Krajiny ⁸	(t) ²			(tis. Sk) ³		
		Odoslanie ⁵	Prijatie ⁶	Rozdiel ⁷	Odoslanie ⁵	Prijatie ⁶	Saldo ⁴
2003	EÚ-15	185	9 661	-9 476	4 499	256 292	-251 793
2004	EÚ-25	7 412	29 352	-21 940	173 529	845 733	-672 204
2005	EÚ-25	12 342	36 668	-24 326	312 995	1 071 085	-758 090
2006	EÚ-27	19 495	42 123	-22 628	432 164	1 309 251	-877 087
2007	EÚ-27	12 432	43 713	-31 281	415 492	1 350 926	-935 434
2008	EÚ-27	15 209	44 339	-29 130	391 522	1 385 321	-993 799

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MP SR k 29.5.2008⁸

1 Year; 2 Data in tonns; 3 Data in th. of SKK; 4 Balance; 5 Consignation; 6 Receipt; 7 Difference; 8 States; 9 Source: Customs Directorate of the SR, SO SR, MA SR to the May, 29, 2008

V obchodovaní so spracovanou zeleninou sú hlavnými partnermi, tak ako v obchodovaní s čerstvou zeleninou, krajiny EÚ. Prijatie spracovanej zeleniny predstavovalo 96,85 % z celkového dovozu spracovanej zeleniny a odoslanie 95,71 % z celkového vývozu.

3. Produkcia zeleniny v EÚ

Podľa predpokladov Rynku owoców i warzyw vzrástla produkcia zeleniny v roku 2008 na 66 mil. t, teda o 1 mil. t viac ako v predchádzajúcom roku. Produkcia vzrástla v starých členských krajinách EÚ-15. Nižšia produkcia sa ukazovala v Poľsku a Maďarsku.

V EÚ bola vyššia úroda rajčiakov konzumných, produkcia rajčiakov na spracovanie bola bez zmeny, vzrast ich produkcie v Taliansku je sprevádzaný jej poklesom v Španielsku a Portugalsku.

Vyššiu produkciu očakávala EÚ pri paprike. Produkcia cukrovej kukurice sa zvýšila a tiež ponuka kukurice na spracovanie, predovšetkým v Španielsku a Maďarsku. Zvýšila sa úroda zeleniny strukovej, najmä hrášku zeleného a fazuľky zelenej. Produkcia cibule vzrástla na 6 mil. t. Zmenšila sa produkcia skorých druhov zeleniny a vzrástla produkcia neskorých druhov.

V sezóne 2008/09 sa nepredpokladá vyššia produkcia rajčiakov na spracovanie (koncentrát, rajčiaky v konzervách, rajčiaky sušené a mrazené). Ponuka tohto druhu zeleniny môže byť na trhu EÚ nižšia z dôvodu nízkych zásob na začiatku sezóny. Nedostatok sa vykompenzuje vzrastom dovozu z Číny a Turecka (v obidvoch týchto krajinách bude produkcia rajčiakových výrobkov vyššia ako v roku 2007/08). Ceny týchto výrobkov na trhu únie z dôvodu nedostatku ponuky, ale tiež vzrastu ceny rajčiakov, budú vyššie ako v sezóne 2007/08. Rovnako vzrastú ceny výrobkov z kukurice (konzervovanej a mrazenej) a papriky (nakladanej a mrazenej). V skupine mrazených výrobkov a konzerv sa zníži len cena mrazeného a konzervovaného zeleného hrášku.

Produkcia zeleniny v EÚ (mil. t)

Vegetable Production in EU (mill. t)

Tabuľka č. 32

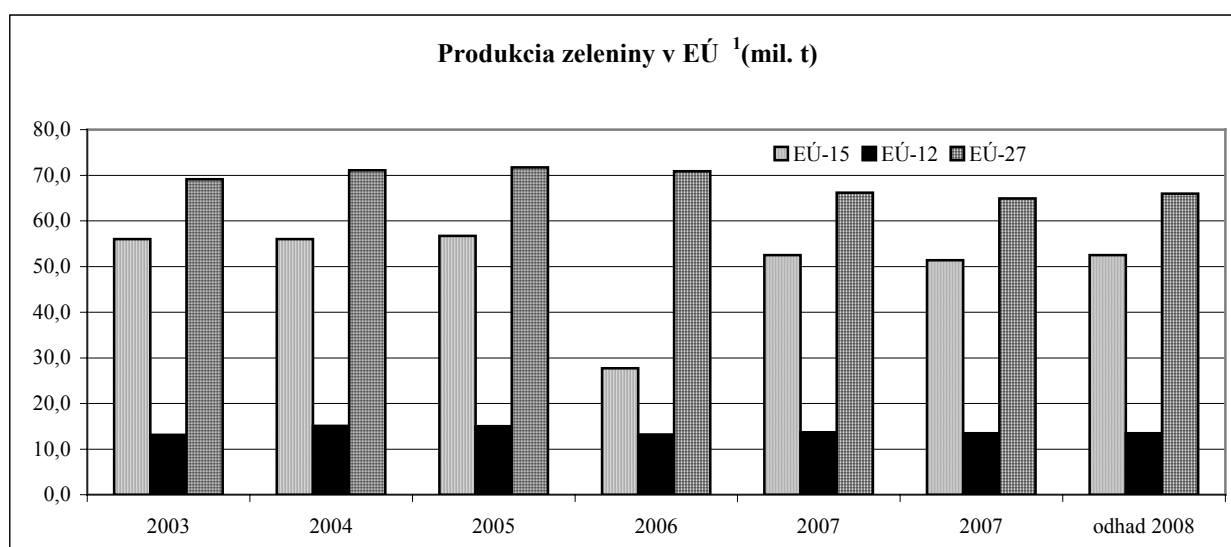
Ukazovateľ ¹	2003	2004	2005	2006	2007	2007	Odhad ² 2008
EÚ-15	56,0	56,0	56,7	27,7	52,5	51,4	52,5
EÚ-12	13,1	15,1	15,0	13,2	13,7	13,5	13,5
EÚ-27	69,1	71,1	71,7	70,9	66,2	64,9	66,0

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2008³

1 Indicator; 2 Estimation; 3 Source: Rynek owoców i warzyw, december 2008

V prvej polovici roku 2008 vonkajší export čerstvej zeleniny z EÚ-27 sa v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2007 zvýšil o viac ako 40 % na 949 tis. t. Import klesol o 15 % na 1 746 tis. t. Záporné saldo v obchode s tretími krajinami sa zmenšilo z 1,4 na 0,8 mil. t. Saldo obchodu EÚ s tretími krajinami so spracovanou zeleninou vzrástlo nepatrne, z 200 na 225 tis. t. V druhej polovici roku vonkajší export vzrástol vo vyššej miere ako import, takže za celý roku 2008 záporné saldo bolo menšie ako v roku 2007.

Graf č. 3

1 Vegetables Production in EU

Obchod EÚ s čerstvou zeleninou (tis. t)

EU Trade with Fresh vegetable

Tabuľka č. 33

Ukazovateľ ¹	2003	2004	2005	2006	2007	I-IV 2007	I-IV 2008
Export	11 131	11 205	11 067	11 422	11 711	6 067	7 058
vnútorný ²	9 971	10 076	9 735	10 165	10 475	5 402	6 109
vonkajší ³	1 162	1 129	1 332	1 257	1 236	665	949
Hlavní exportéri⁴							
Španielsko ⁶	3 274	3 281	3 224	3 506	3 142	2 005	2 185
Holandsko ⁷	2 917	3 126	3 163	3 209	3 382	1 606	1 822
Francúzsko ⁸	1 052	981	891	1 001	872	509	557
Import	12 890	13 888	11 911	12 567	14 031	7 811	8 004
vnútorný ²	9 949	10 640	10 126	10 774	10 836	5 735	6 258
vonkajší ³	2 941	3 548	1 758	1 793	3 195	2 076	1 746
Hlavní importéri⁵							
Nemecko ⁹	3 151	3 152	2 871	3 055	3 039	1 647	1 852
Veľká Británia ¹⁰	1 467	1 558	1 635	1 644	1 655	812	945
Holandsko ⁷	1 124	1 113	894	902	957	533	481

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2008¹¹

1 Indicator; 2 Internal; 3 External; 4 Main exporters; 5 Main importers; 6 Spain; 7 Netherlands; 8 France; 9 Germany; 10 Great Britain; 11 Source: Rynek owoców i warzyw, december 2008

Obchod EÚ so spracovanou zeleninou (tis. t)

EU Trade with Vegetable Products

Tabuľka č. 34

Ukazovateľ ¹	2003	2004	2005	2006	2007	I-IV 2007	I-IV 2008
Export	10 131	10 148	10 523	10 805	11 198	5 330	5 681
vnútorný ²	8 308	8 276	8 528	8 677	9 012	4 276	4 623
vonkajší ³	1 823	1 872	1 996	2 129	2 186	1 054	1 058
Import	9 888	9 306	9 426	9 574	9 934	4 752	5 152
vnútorný ²	8 544	7 751	7 930	8 123	8 249	3 898	4 319
vonkajší ³	1 344	1 555	1 496	1 451	1 684	854	833

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2008⁴

1 Indicator; 2 Internal; 3 External; 4 Source: Rynek owoców i warzyw, december 2008

Obchod EÚ s vybranými výrobkami zo zeleniny (tis. t)

EU Trade with Selected Vegetable Products

Tabuľka č. 35

Ukazovateľ ¹	2003	2004	2005	2006	2007	I-IV 2007	I-IV 2008
Mrazená zelenina⁴	3 140	2 345	2 296	2 393	2 402	1 138	1 232
vnútorný import ²	2 955	2 121	2 051	2 104	2 073	954	1 090
vonkajší import ³	185	225	245	289	329	184	142
Nakladaná zelenina⁵	492	561	609	520	546	255	242
vnútorný import ²	287	306	337	243	264	124	113
vonkajší import ³	206	255	272	277	282	131	129
Konzervy⁶	2 138	2 204	2 255	2 269	2 390	1 134	1 292
vnútorný import ²	1 717	1 723	1 770	1 803	1 866	898	1 030
vonkajší import ³	421	481	485	466	524	236	262
Sušená zelenina⁷	215	230	256	260	289	128	148
vnútorný import ²	127	131	154	158	169	67	84
vonkajší import ³	88	99	102	102	120	61	64
Spracované rajčiaky⁸	1 639	1 596	1 637	1 636	1 805	916	914
vnútorný import ²	1 360	1 269	1 412	1 500	1 559	776	765
vonkajší import ³	279	327	225	136	246	140	149

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2008⁹

1 Indicator; 2 Internal import; 3 External import; 4 Frozen vegetable; 5 Pickled vegetable; 6 Tinned vegetable; 7 Dried vegetable; 8 Tomatoes processed; 9 Source: Rynek owoców i warzyw, december 2008

Produkcia rajčiakov na spracovanie v krajinách EÚ je viac–menej konštantná.

Produkcia rajčiakov na spracovanie (tis. t)

Tomato for Processing Production (th. t)

Tabuľka č.36

Krajina ¹	2004	2005	2006	2007	2008	Odhad ² 2009
Taliansko ³	6 389	5 154	4 415	4 600	4 800	6 389
Španielsko ⁴	2 219	2 792	1 604	1 700	1 730	2 792
Portugalsko ⁵	1 011	998	884	1 000	1 000	1 011
Grécko ⁶	1 188	880	720	620	670	1 188
Poľsko ⁷	121	215	174	215	160	215
Francúzsko ⁸	216	153	108	100	125	216
Maďarsko ⁹	131	72	96	115	90	131
Bulharsko ¹⁰	150	150	140	140	150	150
Slovensko ¹¹	26	24	27	20	24	30
Česko ¹²	11	12	12	15	15	15
Cyprus	-	1	-	1	1	1
Malta	10	8	10	11	12	12
Spolu¹³	11 472	10 459	8 190	8 537	8 783	12 150

Prameň: MZe CZ, Situační a výhledová zpráva „Ovoce“,október 2008¹⁴

1) State; 2) Estimation; 3) Italy; 4) Spain; 5) Portugal; 6) Greece; 7) Poland; 8) France; 9) Hungary; 10) Bulgaria; 11) Slovakia; 12) Czech republic; 13) In total; 14) Source: MA CR, Situation and Outlook report „Fruit“, October 2008;

Príloha

Colný sadzobník pre dovoz vybraných druhov zeleniny na Slovensko na rok 2008

Customs Tariffs for import of Selected Types of Vegetables to the Slovakia for the year 2008

Položka CS ¹	Názov tovaru ²	Zmluvné colné sadzby ³ (%)
0702 00 00	Rajčiaky čerstvé alebo chladené⁴	(⁴)
0703	Cibuľa, šalotka, cesnak, pór a iná cesnak. zel.⁵	
	Cibuľa: ⁶	
0703 10 11	sadzačka ⁷	9,6
0703 10 19	ostatná ⁸	9,6
0703 10 90	šalotka ⁹	9,6
0703 20 00	Cesnak¹⁰	9,6 + 120 €/100 kg/net (¹)
0703 90 00	Pór a iná cesnak. zel.¹¹	10,4
0704	Kapusta, karfiol, kel kučer., kaleráb a podobné jedlé plody¹²	
0704 10 00	Karfiol a brokolica¹³	(²)
0704 20 00	Ružičkový kel¹⁴	12
0704 90	Ostatné¹⁸	
0704 90 10	Kapusta biela a červená ¹⁵	12 MIN 0,4 €/100 kg/net
0704 90 90	Ostatné ⁸	12
0705	Hlávkový šalát a čakanka¹⁶	
0705 11 00	Hlávkový šalát obyčajný:¹⁷	(³)
0705 19 00	Ostatný ¹⁸	10,4
0705 21 00	Čakanka šalátová ¹⁹	10,4
0705 29 00	Ostatná ⁸	10,4
0706	Mrkva, okrúhlica, šalátová repa, kozia brada, hľuzový zeler, red'kev²⁰	
0706 10 00	Mrkva a repy²¹	13,6 (¹)
0706 90	Ostatné: ⁸	
0706 90 10	Hľuzový zeler ²²	(⁴)
0706 90 30	Chren ²³	12
0706 90 90	Ostatné: ⁸	13,6

pokračovanie prílohy č. 1

Položka CS¹	Názov tovaru²	Zmluvné colné sadzby³ (%)
0707 00	Uhorky a nakladačky⁴	
0707 00 05	Uhorky šalátové ⁵	(⁵)
0707 00 90	Nakladačky ⁶	12,8
0708	Strukoviny, tiež vylúpané, čerstvé alebo chladené⁷	
0708 10 00	Hrach ⁸	(¹)
0708 20 00	Fazuľa ⁹	(²)
0708 90 00	Ostatné strukoviny ¹⁰	11,2
0709	Ostatná zelenina čerstvá alebo chladená¹¹	
0709 20 00	Špargľa ¹³	10,2
0709 30 00	Baklažán ¹⁴	12,8
0709 40 00	Zeler iný ako hľuzový ¹⁵	12,8
0709 70 00	Špenát¹⁶	10,4
0807	Melóny a papáje¹⁷	
08071100-1900	Melóny²¹⁸	8,8
8072000	Papáje ¹⁹	bez cla

* číslo prílohy Colného sadzobníka²⁰

Prameň: Colný sadzobník pre rok 2008: Nariadenie Komisie (ES) č. 1214/2007²¹

1 Customs Tariff Book item; 2 Description; 3 Contractual tariff; 4 Cucumbers and pickling; 5 Cucumbers; 6 Pickling; 7 Legumes, also peeled, fresh or cooled; 8 Peas; 9 Beans; 10 Other legumes; 11 Other vegetables fresh or cooled; 12 Artichoke; 13 Asparagus; 14 Aubergine; 15 Celery, other than root; 16 Spinach; 17 Melons and papayas; 18 Melons; 19 Papayas; 20 number of annex of Custom Tariff Book; 21 Source: Custom Tariff Book, Commission Regulation (EC) num. 1214/2007

Prehľad právnych predpisov na rok 2008

- **36/2008** nariadenie vlády Slovenskej republiky zo 16. januára 2008, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 159/2007 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe
- **673/2008-510** - Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 21. januára 2008 o uverejnení odrôd prihlásených k právnej ochrane v Slovenskej republike a o zmenách v registri chránených odrôd
- **1877/2008-510** - oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 11. apríla 2008 o uverejnení odrôd prihlásených k právnej ochrane v Slovenskej republike a o zmenách v registri právne chránených odrôd
- **1867/2008-920** - zoznam hnojív a pôdnych pomocných látok povolených v ekologickom poľnohospodárstve
- **1868/2008-920** - zoznam prípravkov na ochranu rastlín povolených v ekologickom poľnohospodárstve.
- **159/2008** nariadenie vlády Slovenskej republiky zo 16. apríla 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 369/2007 Z. z. o niektorých podporných opatreniach v pôdohospodárstve
- **2080/2008-510** - oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 1. mája 2008 o uverejnení zoznamov prípravkov na ochranu rastlín, ktoré sú povolené v integrovanej produkcii viniča, ovocia a zeleniny.
- metodický pokyn Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 2796/2008-350 k realizácii ustanovení § 23 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 369/2007 Z. z. o niektorých podporných opatreniach v pôdohospodárstve v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 159/2008
- **doplňok 2/08** - zoznam registrovaných prípravkov na ochranu rastlín a iných prípravkov
- **3073/2008-510** - oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva v Slovenskej republike z 15. júla 2008 o uverejnení odrôd prihlásených k právnej ochrane v Slovenskej republike a o zmenách v registri právne chránených odrôd
- **1785/2008-100** - výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky zo 14. augusta 2008, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 12. júla 2006 č. 2066/2006-100 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky na všeobecne prospešné aktivity v pôdohospodárstve v znení výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 18. júla 2007 č. 1754/2007-100
- Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o zverejnení zoznamov prípravkov na ochranu rastlín a iných prípravkov, ktoré sú povolené v integrovanej produkcii viniča, ovocia a zeleniny

- **2148/2008-100** - oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o výške priamych platieb a doplnkových národných priamych platieb na rok 2008
- **doplnok 3/08** - zoznam registrovaných prípravkov na ochranu rastlín a iných prípravkov .
- **4336/2008-510** - oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 24. októbra 2008 o uverejnení odrôd prihlásených k právnej ochrane v Slovenskej republike a o zmenách v registri chránených odrôd
- **2334/2008-100-** -oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o výške platieb určených na jednotlivé opatrenia v Programe rozvoja vidieka na roky 2007 – 2013 na rok 2008
- **2148/2008-100-** -oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o výške priamych platieb a doplnkových národných priamych platieb na rok 2008
- **681/2009-100** - oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o výške platieb určených na jednotlivé opatrenia v Programe rozvoja vidieka SR 2007 – 2013
- **2357/2008-100** - výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 21. januára 2009 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky na všeobecne prospešné aktivity v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka
- **601/2008** - zákon z 5. decembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- **499/2008** - nariadenie vlády Slovenskej republiky z 26. novembra 2008 o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka
- **470/2008** - nariadenie vlády Slovenskej republiky zo 6. novembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- **467/2008** - zákon zo 4. novembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh

Dielo a jeho časti je možné publikovať len s písomným súhlasom nositeľa autorského práva.

Zelenina

Vydal: Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva,
Trenčianska 55, 824 80 Bratislava. Náklad: 30 výtlačkov. Rozsah 57 strán, v tom
36 tabuliek, 3 grafy a 2 prílohy.

VÚEPP Bratislava
ISBN 978-80-8058-487-0

Summary

In 2008, the acreage of arable land in Slovakia reached 1 349 thousand hectares, out of which vegetables were cultivated at 28 thousand hectares (0,57 %). In comparison with the previous year, harvested area of vegetables (included with estimation of self-suppliers) was decreased to 28 426 tons (-1,54 %), production was increased to 332 954 tons (+8,19 %).

In 2008 as compared to 2007, production of fruits vegetables decreased to 128 775 tons due to decreased production of water-melons and marrows. Production of cabbage vegetables was moderately decreased to 90 515 tons. Production was increased of: root vegetables to 53 446 tons, bulb vegetables to 30 757 tons and leaf vegetables to 5 295 tons. Vice versa, production was decreased by legumes to the volume of 3 921 tons.

In 2008, the total hidden area was decreased to 499 thousand m² (-3,84 %), out of which the area for vegetables cultivation to 379 thousand m² (-9,35 %). The area of foil houses was decreased to 207 thousand m². Vice versa, the area of seed-beds and greenhouses was increased to 0,6 thousand m² and 207 thousand m², respectively. At hidden areas were cultivated 8 390 tons of vegetables.

In 2007, it was consumed 477 375 tons of vegetables and their products (in the value of fresh vegetables). The total consumption of fresh vegetables reached 358 513 tons. Consumption of fresh vegetables per inhabitant was decreased by 3,35 % to 66,4 kg in comparison with the previous year. The contrary development was observed by processed vegetables consumption per inhabitant that was increased by 0,45 % to 88,4 kilograms.

In 2008, according to the Agricultural Payment Agency –ATIS data, producer prices of vegetables were developed non-uniformly as compared to the previous year. Average prices of root vegetables (carrot and parsley) were increased very significantly in comparison with 2007. Domestic price of white cabbage was decreased, purchase price of domestic tomatoes was increased, vice versa, price of pepper was decreased.

Producer prices of most vegetables sorts were increased as compared to the previous year. The most significantly price changes were showed by pepper (+11,33 %), savoy cabbage (9,34 %) and parsley with tops (+9,14 %). The most significant price decrease was observed by onion without tops.

In 2008, the volume of foreign trade with fresh vegetables was increased, export to 51 682 tons and import to 248 774 tons. The total foreign trade balance of the Slovak Republic[with fresh vegetables was negative in term of the volume and financial expression and in comparison with 2007 it was increased by 14,60 % to 3 176 million SKK (105 mil. €), eventually to 197 thousand tons.

As to the foreign trade with processed vegetables the negative trade balance was increased to 1 013 million SKK (33 mil €), import was increased to 45 783 tons and export to 15 890 tons.